



СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

НА ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА

ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словенско и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Текува сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата, бр. 1032-900880, за одделни издавања 1032-900882 и за огласи 1032-900881.

Среда, 17 декември 1952

БЕЛГРАД

БРОЈ 60

ГОД. VIII

на овој број е 40.— дин. — Претплата за 1952 година изнесува 1030.— дин., а за странство 1500.— динари. — Редакција: Улица Кралевиќа Марка бр. 9 — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-276, Продавно одделение 22-619, Тел. централа 28 010.

699.

Врз основа на чл. 74 точ. 1 од Уставот на ФНРЈ, Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА СВИКУВАЊЕ НАРОДНАТА СКУПШТИНА НА ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ВО VI РЕДОВНО ЗАСЕДАНИЕ

Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија се свикнува во VI редовно заседание од второто свикнување на 25 декември 1952 година во 17 часа.

У. бр. 2104

13 декември 1952 година

Белград

Президиум на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија

Секретар,
Миле Перунички, с. р.

Претседател,
др Иван Рибар, с. р.

700.

Врз основа на чл. 74 точ. 6 од Уставот на ФНРЈ, Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија, по предлог од Претседателот на Владата на ФНРЈ, издава

УКАЗ

ЗА ПОПИС НА НАСЕЛЕНИЕТО НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА НА 31 МАРТ 1953 ГОДИНА

I

На целата територија на Федеративна Народна Република Југославија ќе се изврши попис на населението, со кој ќе се присоберат податоци за населението спрема состојбата во полноќта помеѓу 31 март и 1 април 1953 година.

II

Пописот на населението ќе го организираат пописни комисии што ќе се формираат при заводите за статистика и евиденција: сојузниот, републичкиот, на Автономната Покраина Војводина, Автономната Косовско-метохиска Област, како и при народните одбори на околните, градовите и општините.

Пописната комисија при Сојузниот односно при републичкиот завод за статистика и евиденција ја именува надлежниот претседател на владата, пописната комисија за Автономна Покраина Војводина Претседател на Главниот извршен одбор на Автономната Покраина Војводина, за Автономната Косовско-метохиска Област Претседателот на Извршниот одбор на Народниот одбор на Автономната Косовско-метохиска О-

бласт, а пописните комисии на околните, градовите и општините претседателите на народните одбори, секој спрема својата надлежност.

III

За да се овозможи подготвувањето и извршувањето на пописот, како и да се средат пописните материјали, ќе биде потребно, народните републики во времето од 1 јануари до 30 јуни 1953 година да не вршат никакви измени во административно-територијалната поделба на републиката.

IV

Сите индивидуални податоци добивени со пописот ќе служат исклучително за статистичка обработка и не смеат да се употребат за никакви други цели.

Пописувачите и другите лица што учествуваат во пописот се должни да го чуваат како службена тајна она што го дознале во вршењето на пописот.

V

За извршување на овој указ ќе се грижи Претседателот на Стопанскиот совет на Владата на ФНРЈ.

VI

Овој указ влегува во сила на денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“.

У. бр. 2119

17 декември 1952 година

Белград

Президиум на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија

Секретар,
Миле Перунички, с. р.

Претседател,
др Иван Рибар, с. р.

701.

Врз основа на чл. 38 од Законот за планското управување со народното стопанство и чл. 13 и 94 од Законот за државните службеници, Владата на ФНРЈ, по предлог од Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ, доменува

УРЕДБА

ЗА ИЗМЕНУВАЊА И ДОПОЛНУВАЊА НА ОСНОВНАТА УРЕДБА ЗА ЗВАЊАТА И ПЛАТИТЕ НА СЛУЖБЕНИЦИТЕ НА ДРЖАВНИТЕ ОРГАНИ

Член 1

Во Основната уредба за звањата и платите на службениците на државните органи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/52) во чл. 10 ст. 2 се заменува со нови ставови 2 и 3, кои гласат:

„Во државна служба може да се прими и лице без школските квалификации предвидени за службата во која стапува ако се утврди дека има способности за вршење на работите од таа служба. Таквото лице може да го задржи звањето во кое е назначено ако го положи стручниот испит од чл. 9 ст. 2 од оваа уредба во рокот што се определува во решението за назначување, а кој не може да биде подолг од две години.

Решението за прием во служба по одредбата од претходниот став се донесува во согласност со комисијата на владата.“

Член 2

По членот 10 се додава чл. 10а кој гласи:

„Лицата што првпат стапуваат во служба а немаат стручна пракса, се примаат во служба како приправници и се распоредуваат во почетниот платен разред од соодветното звање спрема рангот на школската спрема.

Лицата кои покрај школската спрема предвидена за поодделни звања имаат и потребна пракса за службата во која стапуваат, а која ја здобиле или во истата служба, или во стопанството, или на работа во општествени организации, или на друга работа, можат веднаш да се назначат во определеното звање за кое спрема стручната спрема, праксата и способноста ги исполнуваат условите предвидени во оваа уредба, односно во одделните прописи за платите. Ако такъв службеник порано не го положил стручниот испит, во решението за назначување ќе се определи рокот во кој е должен да го положи стручниот испит предвиден за приправникот на соодветна школска спрема, кој рок не може да биде подолг од една година. Од полагањето на овој испит може, во согласност со комисијата на владата, да се ослободи службеник што се истакнал со стручни квалитети ако има најмаку шест години стручна пракса.

Лицата што се примаат во служба по одредбата од претходниот став, се распоредуваат во еден од платните разреди на звањето во кое се назначуваат. Платниот разред се определува според годините на служба, сметајќи за секој платен разред по три години, почнувајќи од оној што е почетен платен разред за соодветната стручна спрема (непотполна односно потполна средна школа или факултет). Ако се оцени дека службеникот располага со особена стручна способност платниот разред може да се определи по одредбите на чл. 52 до 63 од оваа уредба, односно по соодветните одредби на одделните прописи за платите, во согласност со комисијата на владата.“

Член 3

Членот 51 се менува и гласи:

„Сите решенија за службеничките односи што подлекуваат финансиски издток (решенијата со кои се определува плата и додатоци при примањето во служба или при унапредувањето, решенијата за определување награди и хонорари, како и решенијата за определување отплатнина) подлекуваат на претходна оценка за законитоста од страна на републичкиот, односно сојузниот орган надлежен за буџетски работи. Додека овој орган не даде согласност, решението не може да се изврши.

На оценка за законитоста не подлекуваат решенијата што ги донесува комисијата на владата, како ни решенијата за кои комисијата на владата дала своја согласност.

Старешината надлежен за донесување на решенијата од ст. 1 на овој член должен е во рок од десет дена од донесувањето на решението да го испрати решението со потребните податоци до републичкиот, односно сојузниот орган надлежен за буџетски работи.“

Член 4

По чл. 51 се додава нов чл. 51а кој гласи:

„Органот за буџетски работи е должен во рок од еден месец да ја оцени законитоста на решението што му е испратено.

Ако органот за буџетски работи најде дека решението е согласно со законот, ќе го извести старешината што го донел решението дека нема забелешки на решението.

Ако органот за буџетски работи најде дека решението не е основано врз закон, ќе му ги соопшти своите забелешки на старешината што го донел решението. Старешината е должен во рок од 15 дена да донесе ново решение спрема забелешките од органот надлежен за буџетски работи. Ова решение му се испраќа на службеникот на кого се однесува и веднаш се извршува.

Против решението донесено спрема забелешките, службеникот на кого се однесува решението има право на жалба до комисијата на владата. Ако старешината што го донел решението спрема забелешките наоѓа дека тие не се оправдани, има право во рок од 15 дена да и' обрне внимание за тоа на комисијата на владата. Решението од комисијата на владата донесено по жалбата на службеникот или по обрнатото внимание од надлежниот старешинка е правосилно.“

Член 5

По чл. 51а се додава нов член 51б, кој гласи:

„Ако органот за буџетски работи во рок од еден месец не го извести старешината што го донел решението дека решението е согласно со законот, односно не ги соопшти своите забелешки, старешината може да нареди да се изврши решението. За надокнада на штетата што би настанала во таков случај, одговара старешината што наредила да се врши исплатата.“

Член 6

По членот 51б се додава нов член 51в кој гласи:

„Одредбите на чл. 51, 51а и 51б од оваа уредба ќе се применуваат на решенијата што се донесуваат спрема посебните прописи за звањата и платите.“

Член 7

По членот 51в се додава нов член 51г кој гласи:

„Публички прописи за постапката во врска со вршењето на оценката за законитост на решенијата пропишува Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ.“

Член 8

Оваа уредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“.

11 декември 1952 година

Белград

Претседател на Владата на ФНРЈ
и Министер на народната одбрана,
Маршал на Југославија
Јосип Броз-Тито, с. р.

Потпретседател
на Советот за законодавство и изградба
на народната власт на Владата на ФНРЈ,
Министер на финансите на ФНРЈ
Милентије Поповиќ, с. р.

702.

Врз основа на чл. 38 од Уредбата за основите на работењето на стопанските претпријатија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 10/52) Стопанскиот совет на Владата на ФНРЈ издава

**НАРЕДБА
ЗА МЕЛЕЊЕ НА ПЧЕНИЦАТА И 'РЖТА**

1) Со цел да се сузбијат последните на овогодинава суша сите мелници на ваљци се должни да ја мелат пченицата и 'ржта на следен начин:

а) од 100 кг неочистена пченица хектолитарска тежина 76 кг со 2% уродница мора да се добие 85 кг лебно брашно, 5 кг бело брашно и гриз, 7 кг трици, 2 кг уродница, додека 1 кг отпаѓа на растур и согорување;

б) од 100 кг неочистена 'рж хектолитарска тежина 70 кг со 2% уродница мора да се добие 80 кг лебно брашно, 17 кг трици, 2 кг уродница, додека 1 кг отпаѓа на растур и согорување.

Одредбите од претходните ставови се однесуваат до сите мелници на ваљци, без обзир дали вршат трговско или ушурно мелење.

2) Ако хектолитарската тежина на пченицата и 'ржта е поголема или помала од онаа што е определена во точ. 1 од оваа наредба, количината на лебното брашно се наголемува односно намалува за 0,5 кг за секој килограм разлика во хектолитарската тежина, а за толку се намалува односно наголемува количината на триците.

Ако процентот на уродницата е поголем или помал од процентот определен во точ. 1 од оваа наредба, количината на лебното брашно се намалува односно наголемува за 1 кг за секој процент разлика.

3) Ако поради квалитетот на мелничките уреѓаи за чистење зрна не може да се издвои сета уродница, мелниците се должни за толку повеќе да издвојат трици за колку помалу издвоиле уродница.

Во случајот од претходниот став количината на уродницата која се пушта на првите ваљци не може да биде поголема од 1%.

4) Со парична казна до 10.000 динари ќе се казни за прекршок директорот и одговорниот службеник на мелничкото претпријатие, ако мелницата меле спротивно на одредбите од оваа наредба.

5) Оваа наредба влегува во сила одма.

Бр. 10187
3 декември 1952 година
Белград

По овластение
од Стопанскиот совет на Владата
на ФНРЈ
Министерот на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за промет
со стоки,
Осман Карабеговиќ, с. р.

703.

Врз основа на чл. 22 од Законот за еднообразното сметководство, а по предлог од Претседателот на Главниот задружен сојуз на ФНРЈ издавам

**НАРЕДБА
ЗА СОСТАВАЊЕ, ПРЕГЛЕДУВАЊЕ И ОДОБРУВАЊЕ
НА ЗАВРШНИТЕ СМЕТКИ НА ЗАДРУГИТЕ И ОКО-
ЛИСКИТЕ СОЈУЗИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ ЗАДРУГИ
ЗА 1952 ГОДИНА**

1. По завршетокот на работната 1952 година селанските работни задруги, земјоделските задруги, занаетчиските задруги, околистите сојузи на земјоделските задруги на нивните претпријатија ги заклучуваат своите работни книги и состават завршна сметка.

Образец бр. 1

ЗАКЛУЧЕН ЛИСТ

На селанската работна задруга _____, на 31 декември 195 _____ год.

ПОМОШНА СМЕТКА	Број	Назив	ПРОБЕН БИЛАНС		РЕКАПИТУЛАЦИЈА НА ПРЕДЗАКЛУЧНИТЕ СТАВОВИ		НОВА СОСТОЈБА НА СМЕТКАТА		ПРЕДЛОГ НА ЗАВРШНАТА СМЕТКА			
			Промет	Салдо	Долгува	Побарува	Долгува	Побарува	С-ка на извршување	С-ка на раходите и приходите	Расходи	Приходи
			Долгува	Побарува	Долгува	Побарува	Долгува	Побарува	С-ка на извршување	С-ка на раходите и приходите	Расходи	Приходи

Завршната сметка опфаќа:

- а) биланс на задругата односно на претпријатието,
- б) сметка на приходите и расходите, и
- в) извештај за работата за минатата работна година.

2. Селанските работни задруги ќе состават своја годишна завршна сметка на обрасците приложени со

Образец бр. 2.

Образец број 3.

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШУВАЊЕТО НА ПЛАНОТ
НА 31-ХИИ-195 — ГОД.

Реден број	ВИД НА ПОКАЗАТЕЛ	ВКУПНО		%	РАЗЛИКА	
		планирано	остварено		повече	помалу
	I. Трошокови на производството					
1.	Земјоделство					
2.	Градинарство					
3.	Овоштарство					
4.	Лозарство					
	ВКУПНО РАСТЕНИСКО ПРОИЗВОДСТВО					
5.	Сточарство					
6.	Преработувачка дејност					
	Вкупно:					
	II. Планирано и остварено производство по планската цена на чинието					
1.	Земјоделство					
2.	Градинарство					
3.	Овоштарство					
4.	Лозарство					
	ВКУПНО РАСТЕНИСКО ПРОИЗВОДСТВО					
5.	Сточарство					
6.	Преработувачка дејност					
	Вкупно:					
	III. Норма дни					
1.	Земјоделство					
2.	Градинарство					
3.	Овоштарство					
4.	Лозарство					
	ВКУПНО РАСТЕНИСКО ПРОИЗВОДСТВО					
5.	Сточарство					
6.	Преработувачка дејност					
7.	Управно-продавна режија					
	Вкупно:					

оваа наредба, а спрема посебните напатствија што ги издал Главниот задружен сојуз на ФНРЈ за 1952 година.

Другите задруги и околински сојузи на земјоделските задруги ќе ги состават годишните завршни сметки на ист начин како за 1951 година со тоа што главните задружни сојузи на народните републики ќе дадат потребни дополнителни напатствија доколку го бараат тоа извршените организациони промени во односните републики.

Претпријатијата на околинските сојузи ќе ги состават завршните сметки според прописите што важат за односните стопански гранки.

3. Завршните сметки на задругите и околинските сојузи на земјоделските задруги ги одобрува собранieto на задругарите.

Завршните сметки на претпријатијата на околинските сојузи ги одобрува собранieto на околинскиот сојуз на земјоделските задруги.

ЗАВРШНА СМЕТКА

На селанската работна задруга

на 31 декември 195..... година

I. ОПШТИ ПОДАТОЦИ

спрема состојбата на последниот ден во годината

1. Број на зачленетите домаќинства	
2. Број на членовите (сите членови од зачленетите домаќинства)	
3. Број на членовите што се способни за работа	
4. Број на членовите што учествувале во работата на задругата во текот на годината со 50 и повеќе работни дни	
5. Вкупна расположива површина на земјата на задругата во ха	
6. Обработлива поврв. на земјата во ха	
7. Работни дни, планирани	
заработени (признаени)	
8. Од признаените норми дни, бројот на дните што ги заработиле членовите работейќи:	
а) во растениското производство	
б) во сточното производство	
в) на градба и други инвестиции	
г) во други стопански дејности	
д) во администрацијата и управата	

(1 страна)

Пред да ја одобри собранieto на задругарите завршната сметка на задругата и на претпријатијата на околинските сојузи, завршната сметка мора да биде стручно прегледана од ревизиониот орган на надлежниот околински сојуз на земјоделските задруги.

Ревизиониот орган ја испитува завршната сметка што се однесува до нејзината вистинитост, точност и поправност. Ревизиониот орган поднесува извештај врз основа на извршениот преглед на завршната сметка до собранieto на задругарите што се однесува до финансиското работење, рентабилноста и општата финансиска состојба на односната задруга или претпријатие.

4. Селанските работни задруги, земјоделските задруги, занаетчиските задруги, околинските сојузи на земјоделските задруги и ивните претпријатија ја испраќаат одобрената завршна сметка (точ. 3) до органот надлежен за финанси на народниот одбор на околинјата односно градот на чие подрачје се наоѓаат односните задружни организации. Органот на народниот одбор на околинјата односно градот надлежен за финанси ја прегледува завршната сметка и ја испраќа со свое мислење до соборот на производителите на околинјата односно градот, кој дава согласност на завршната сметка.

Постапката во врска со завршната сметка се смета како завршена кога на истата дал согласност соборот на производителите.

5. Откога соборот на производителите дал согласност на завршната сметка на задружната организација еден примерок од завршната сметка задружната организација му прелава на статистичкиот уред на околинјата (градот). Статистичка обработка на завршните сметки на задружните организации на подрачјето на околинјата, народната република и на целата територија на Федеративна Народна Република Југославија ќе се изврши спрема посебните напатствија од Сојузниот завод за статистика и евиденција.

6. Задругите, задружните претпријатија и околинските сојузи на земјоделските задруги должни се да

II. ПРЕГЛЕД
на активата и пасивата на 31 декември 1952 година

ПАСИВА

АКТИВА

Назив на сметката	И з н о с	Назив на сметката	И з н о с
I. ОСНОВНИ СРЕДСТВА		I. ИЗВОРИ НА ОСНОВНИТЕ СРЕДСТВА	
А) СРЕДСТВА		А) РЕДОВНИ ИЗВОРИ	
Основни средства во употреба		Фонд на зајдружните основни средства	
Работен добиток		Односи за внесен инвентар	
Продуктивен добиток		Земјини удели	
Инвестиции во тек		Фонд на општи општествени основни сред.	
Б) ОБРТНИ СРЕДСТВА		Исправки на вредноста	
1. Парични средства во основна форма		Долгорочен кредит за финанс. на инвест.	
Благајна		II. ИЗВОРИ НА ОБРТНИТЕ СРЕДСТВА	
Редовна сметка при банката		Фонд на обртните средства	
2. Парични средства во преодна форма		Банка (до висина на одобриениот кредит)	
Купувачи		Вонреден кредит	
Претпријатија		Сезонски кредит	
Продавници		Натурален резервен фонд	
3. Материјална припрема за производство		III. ДОПОЛНИТЕЛНИ ИЗВОРИ	
Добавувачи		Инвестиционен фонд	
Добиточен подмладок		Фонд за социјална помош	
Ситен добиток		Фонд за културно-просветни цели	
Семе и расади		Паричен резервен фонд	
Храна за добиток и простирка		Амортизационен фонд	
Потрошен материјал		Б) ДРУГА ПАСИВА	
Ситен инвентар		Други односи со зајдругарите	
Други материјали		Други обврски	
4. Недовршено производство		Добавувачи	
Производство		Купувачи	
Добиток на храна		Обврски за придонес	
Пресметка со зајдругарите за работа		Преткорување на редовниот кредит	
Времениски разграничувања		Пресметка со зајдругарите за работа	
5. Производи на		Времениски разграничувања	
Растениско производство		Чист вишок на приходите	
Производство на добиток		В к у п н о :	
Преработки		Одобрен а неискористен кредит	
Производи на помошната дејност		Динари	
Извланирани производи			
6. Индустриски и откупени стоки			
Индустриски стоки			
Откупени земјоделски производи			
В к у п н о :			
Помалу (-) Неостварена разлика во цената			
III. ИЗБОРНИ СРЕДСТВА			
Краткорочни средства			
Долгорочни средства			
Б) ДРУГА АКТИВА			
Хартии од вредност и удели			
Други односи со зајдругарите			
Други побарувања			
Чист вишк на расходите			

(2 и 3 страна на образедот бл 3)

ПРЕГЛЕД

На расходите и приходите на 31 декември 195..... година

Вид на финансискиот резултат	Состојба _____ 1952 г.		Фин. резултат	
	Расходи	Приходи	Вишок на расходите	Вишок на приходите
1. Финансиски резултат на производството				
Земјоделско производство				
Градинарско производство				
Овощарско производство				
Лозарско производство				
Вкупно растениско производство				
Производство на добиток				
Преработувачка дејност				
Други производства				
Управно-продавна режија				
Вазлики во квалитетот на земјиштата				
Разлики во обработката				
Учество во намалувањето на трошковите				
В к у п н о:				
2. Фин. резултат на набавката и продажбата				
Производи на растениското производство				
Добиток				
Производи од добиток				
Преработки				
Непланирани производи				
Продавници				
Набавки				
В к у п н о:				
3. Други финансиски резултати				
Мањоци (кало, растур и сл.)				
Пенали, казни и штети				
Отпишувања на ненаплативи побарувања				
Камати и провизии				
Изменети услови на работата—поскапо				
Расходи од поранешните години				
Други расходи				
Вишоци				
Наплатени отпишани побарувања				
Изменети услови на работата—поефтино				
Други приходи				
В к у п н о:				
В к у п н о 1+2+3				
Чист приход—расход				

Книговодител,

Управен одбор:
Претседател,

Управник,

Членови:

Горните сметки „Израмнувања“ и „Расходи и приходи“ Надзорниот одбор на задругата ги прегледа, ги сравни со книгите и најде дека се во сето точни и исправни,

Надзорен одбор:

(4 страна на образецот бр. 3)

Образец бр. 4

Преглед на бруто продуктот за 1952 год.

ГРАНКИ НА ПРОИЗВОДСТВОТО	Вреден ст. на планир. производ. за 1952 г. по план, продажни цени	Затечени запасаи на 31-XII-1951 год.	ВКУПНО (2+3)	Во 1952 година					Валасаи на крај на г. Даната (на 31-XII-1952 год.)	Бруто продукт (9+10-3)	Репродукција			ДОХОД (11 минус 14)
				Производи наметнети у отребенија за репродукција	Производи продадени на аб-другарите	ВКУПНО (5+6)	Производи продадени вен за-руга (на пазар)	ВКУПНО (7+8)			Материјални трошкови	Амортизација	ВКУПНО (12+13)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I. Земјоделство														
2. Овошта ство														
3 Лозарство														
I. Растениско производство														
II. Сточарство														
III. Рибарство														
IV. Домашна преработка														
V. Споредна возгоня и услуги														
VI. Други дејности														
VII.														
VIII. Вкупно (I до VII)														

Образец бр. 4

Преглед на распределбата на доходот за 1952 г.

НАЗИВ		План	%	Остварување	%
A. ДОХОД					
а) Инвестиционен фонд					
б) Фонд на обртните средства					
в) Натурален резервен фонд					
г) Паричен резервен фонд					
д) Фонд за социјални помощи					
г) Културно-просветен фонд					
е)					
ж)					
1. Вкупно фондови (од а до ж)					
2. Данок на доход					
3. Закупувања					
4. Вкупно (1+2+3)					
а) Директни заработки од производството					
б) Други заработки					
5. Вкупен влезен фонд (а минус 4)					

ги испратат до надлежниот собор на производителите на согласност своите одобрени завршни сметки во рок од 15 дена по нивното одобрување, а најдоцна до 15 март 1953 година.

7. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“.

Бр. 21921

15 декември 1952 година

Белград

Министер на финансии на ФНРЈ,
Милевтије Поповиќ, с. р.

Претседател

на Главниот задружен сојуз на ФНРЈ,
Мома Марковиќ, с. р.

704.

Врз основа на ст. 2 чл. 57 од Основниот закон за општествениот придонес и за даноците издавам

НАРЕДБА

ЗА НАПЛАТА НА ДАНОКОТ ПРИ ИСПЛАТА НА СМЕТКИТЕ НА ПРИВАТНИТЕ ЛИЦА

1) Приватните занаетчи и други приватни лица што им испорачуваат стоки или вршат услуги, продаваат недвижни добра или права на државните стопански организации, на државните органи и установи, на задружните и општествените организации и нивните стопански претпријатија, должни се за секоја испорака на стоките, извршена услуга, за продажба на недвижности или права да состават сметка (фактура) и пред да ја поднесат до должникот на исплата да ја поднесат до органот на народниот одбор на околината односно градот надлежен за финансии при кого се задолжуваат со данок заради регистрирање и утврдување висината на данокот што треба да го наплати при исплатата на сметката.

Ако на должникот не му се поднесува сметка, туку се прима аванс или аконтација, мора на органот надлежен за финансии да ја поднесе поради регистрација и заверка признаницата по која се подига авансот или аконтацијата.

2) Кога се поднесува првата сметка односно првата признаница на аванс или аконтација по еден договор на органот за финансии мора да му се поднесе еден прост зрелис од договорот и оригиналот да се покаже на увид. Ако не постои писмен договор, на поднесената сметка односно признаница мора да се назначи: „Писмен договор не постои, а вредноста на договорените работи изнесува _____ дин., која клаузула ќе ја потпише подносителот.“

3) Органот за финансии кому што ќе се поднесе на регистрација сметка односно признаница на аванс или аконтација мора да устанovi:

а) да ли подносителот на сметката односно на признаницата е пријавен како даночен обврзник на неговото подрачје т.е. да ли обврската за плаќањето данок од страна на подносителот на сметката односно на признаницата постои на неговото подрачје или на подрачје на друг орган. Ако таа обврска е сврзана за подрачје на друг орган, не смее да се изврши регистрација, туку ќе се упати подносителот на сметката (признаницата) да ја бара од тој орган;

б) износот на данокот на промет што треба да се наплати по поднесената сметка (признаницата);

в) износот на други даноци (данок на доход, данок на промет, данок на наследство и подароци, местен самопридонес) што го долгува подносителот на сметката (признаницата) по книгите на органот за финансии што доспеале за наплата до тој ден;

г) збирот на даноците на промет по поднесената сметка (признаницата) и на други даноци доспеали за наплата.

4) Органот за финансии ќе стави на грбот од поднесената сметка (признаницата) налог за запирање и наплата на данокот:

„При исплата на оваа сметка (признаница) треба од НН од _____ да се уплати кај _____ да се запре Народна банка на _____ дин. дин. ФНРЈ на с-ка бр. _____“

1) данок на промет:			
а) по оваа сметка (признаница)	_____		
б) доспеал износ на долгуваниот данок	_____	_____	_____
2) Данок на доход	_____	_____	_____
3)	_____	_____	_____
Вкупно	_____	_____	_____
и со букви динари	_____	_____	_____

Исплатната благајна на грбот од делот на уплатијата што е определен за органот за финансии ќе назначи од кого е извршено запирањето и дека е извршено по налог од овој орган бр. на рег _____

Потпис од одговорниот службеник
Орган за финансии на народниот одбор на околинјата (грбот)“

Ако збирот на данокот на промет по сметката и на други даноци што доспеале за наплата е поголем од износот што треба подносителот да го прими по поднесената сметка (признаница) тогаш како износ кој треба да се запре ќе се назначи целата сума по сметката. Доколку во таков случај треба подносителот на сметката (признаницата) да плати данок на промет по поднесената сметка (признаница), а има и долг по разни видови данок, органот надлежен за регистрација ќе назначи за исплата на кои даноци покрај данокот на промет по поднесената сметка, ќе се употреби запрената сума.

Органот за финансии може на подносителот на сметката (признаницата) кој е инаку уреден даночен обврзник, а кој не е моментално во состојба да ги

плати доспеалите износи при наплатата на сметката (признаницата) да му одобри да го плати само делот од доспеалите износи или да не плати ништо. Одобрение во оваа смисла не може да се дава за данокот на промет по самата сметка (признаница), туку овој данок мора да се запре при исплатата на сметката (признаницата).

Ако по поднесената сметка (признаница) не постои обврска за плаќање данок на промет а подносителот на сметката (признаницата) ги платил сите доспеали износи на данокот, органот за финансии ќе назначи на грбот од сметката (признаницата): „При исплатата на оваа сметка (признаница) од НН од _____ не треба да се наплатува никаков данок.“

5) Органот за финансии ќе направи одделен регистер во кој ќе ја воведува секоја сметка (признаница) што ќе му поднесат приватните лица заради регистрација, врз основа на кој ќе го контролира запирањето и наплатата на данокот по регистрираните сметки (признаница). Овој регистер ќе има следни рубрики: 1) реден број на регистерот, 2) датум на заверувањето на сметката (признаницата), 3) презиме, име и занимавање на подносителот на сметката (признаницата), 4) место на живеењето и поблиска адреса на подносителот на сметката (признаницата), 5) назив и место на седиштето на претпријатието односно на друг содоговарач, 6) вид на договорената работа (во оваа рубрика ќе се назначи на пр. испорака на метални стоки, извршување на модерски услуги, продажба на право на патент и сл.), 7) вредност на договорената работа, 8) износ на побарувањата по сметката (признаницата) поднесена на регистрација, 9) износ на данокот на промет по поднесената сметка (признаница), 10) збир на доспеалите долгувани даноци на подносителот на сметката по сите негови даночни сметки, 11) износ на долгот за кој е дадено одобрение да не се наплати при исплатата на сметката (признаницата), 12) износ на данокот на промет по сметката и на други даноци што треба да се наплатат при исплатата на сметката, 13) контролна рубрика (во која ќе се бележат податоците за неплатениот данок по извештаите применети од банката и за книжењето на данокот на соодветните даночни сметки на должникот), 14) забелешка.

6) Раководителите на сметководствата на државните стопански организации, на државните органи и установи, на задружните и општествените организации и на нивните стопански претпријатија можат да даваат налози за исплата само на оние сметки (признаница) на приватните лица на кои надлежниот орган за финансии назначил оти не треба да се врши никакво запирање на име данок. По сметките (признаниците) по кои треба да се запре данокот може да се врши исплатата само на оној дел што преминува преку износот кој треба да се запре на име данок, без обзир да ли се исплатува сметката во готови пари или преку вирман.

Раководителот на сметководството што ќе постапи спротивно на одредбите од претходниот став ќе се казни за финансиски прекршок, што не исклучува дисциплинска и материјална одговорност.

7) За регистрација на поднесените сметки (признаница) кај органот за финансии и назначување износите на данокот што треба по нив да се запраг нема да се наплатуваат никакви такси. Но, за давање одобренија да не се наплати по поднесената сметка (признаница) сиот данок што доспеал за наплата или да не се наплати воопшто при исплатата на сметката (признаницата), ќе се наплати такса по тар. бр. 1 и 7 од тарифата на Законот за таксите.

8) Нема да се поднесуваат на регистрација сметките:

а) за испорачените основни селско-стопански производи што ги испорачуваат самите производители на овие производи. По исклучок и производителите на селско-стопански производи се должни да поднесуваат на регистрација сметки за своите производи чија

испорака е напред договорена (тутун, шеќерна репа, сончоглед итн.);

6) за испорачените сите други производи и за извршени услуги по кои вкупно договорената цена односно надокнада не преминува 3.000 динари. Ако не постои писмен договор, одредбите за регистрација на сметката нема да се применуваат само ако збирот на сите примања од еден подносител на сметка (признаница) од една исплатна благајна во текот на календарската година не примине износ од 3.000 динари, но ако збирот на исплатите премине 3.000 динари при наредните исплати мора да се постапи по оваа наредба.

9) Ако по поднесените сметки кои според одредбите од претходната точка не подлежуваат на регистрација треба да се наплати данок на промет, организацијата на која ќе и бидат поднесени ваквите сметки е должна да го запре овој данок доколку тој не е помал од 50 динари и да го уплати запрениот износ по прописите од оваа наредба.

10) Ако по регистрираните сметки сумата што треба да се запре (данок на промет по сметката и други долгувани даноци земени заедно) не преминува 50 динари, тогаш запирањето нема да се врши, што ќе го назначи тоа органот што ја врши регистрацијата на регистрираната сметка.

11) Од денот на применувањето на оваа наредба престануваат да важат Наредбата за исплата на сметките на приватните претпријатија а на лицата за испорачени стоки и извршени услуги („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 96/48) и Наредбата за наплата данокот на промет на производите и на пазарината добивка при исплата на сметките („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/51).

12) Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“, а ќе се применува од 1 јануари 1953 година

Бр. 10796

12 декември 1952 година

Белград

Министер на финансите на ФНРЈ
Милентије Поповиќ, с. р.

705.

Врз основа на чл. 24 од Уредбата за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 48/51), а во врска со изменувањата и дополнувањата на Уредбата за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 59/52), пропишувам

НАПАТСТВОЕ ЗА ПРИМЕНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА ДОДАТОЦИТЕ НА ДЕЦА

Со чл. 1 од уредбата

1) На работниците и наместениците запослени кај приватните работодавци, за кои по одредбите од чл. 2 и 3 од Уредбата за придонесот за социјално осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/52) се плаќа придонес по стопата од 45% од нивната плата, им припаѓа почнувајќи од 1 април 1952 година право на додаток на деца како и на другите корисници по Уредбата за додатоците на деца.

Полн месечен износ на постојаниот додаток на деца им припаѓа на работниците и наместениците што работат полно редовно работно време т. е. што проведуваат на работа вкупно 208 работни часа во месец, ако во текот на месецот остварат плата која не е помала од:

— 9.700 динари месечно или 375 динари дневно за висококвалификуваните работници и наместениците со виша стручна спрема;

— 7.300 динари месечно или 280 динари дневно за квалификуваните работници и наместениците со средна стручна спрема;

— 6.000 динари месечно или 230 динари дневно за полуквалификуваните работници и наместениците со нижа стручна спрема;

— 5.000 динари месечно или 192 динари дневно за полуквалификуваните работници и наместениците на помонски работи.

Ако платата на работникот и наместеникот, остварена во текот на месецот, е помала од минималните износи од претходниот став, постојаниот додаток на деца припаѓа за онолку дена колку пати минималниот дневен износ на платата се содржи во вкупно остварената плата за тој месец. Остатокот преку половината на минималниот износ на дневната плата се зема како полна дневна плата.

При тоа ќе се води сметка за бројот на фактички проведените дни на работа, така што постојаниот додаток нема да се исплатува за повеќе работни дни отколку што работникот односно наместеникот провела на работа.

За дните проведени на болување, припаѓа постојан додаток на деца во полн износ.

На пример: квалификуван работник запослен кај приватен работодавец бил во текот на еден месец на болување пет дена, за кое време примал материјално обезбедување, а за останалото време остварил плата од 5.195.— динари. Пресметката на постојаниот додаток е следна: месечниот износ на платата — 5.195 динари поделен со минималниот дневен износ од 280 динари дава 18 дена проведени на работа, а бидејќи остатокот од 155 динари е поголем од 1/2 на минималниот износ на дневната заработка, се зема дека работникот провела на работа 19 дена, што со 5 дена проведени на болување изнесува вкупно 24 дена. Спрема тоа во овој случај постојаниот додаток припаѓа за 24 дена во полн дневен износ од 115 динари на ден — под претпоставка ваков работник да има право на полн износ на додатокот од 3.000 динари месечно — што изнесува 2.760 динари.

2) Заводите за социјално осигурување при донесувањето на решенијата за правото на додаток на деца на куќните помошнички во смисла на Решението за определување на стопата и основите за пресметување на придонесот за социјално осигурување на куќните помошнички и учениците во стопанството кај приватни работодавци („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/52) должни се во сите случаи, а особено кога се работи за запослување на работна сила, која првпат влегува во работен однос, одделно да ја проверат вистинитоста на наводите содржани во пријавата и можат да признаат право на додатоци на деца само во оние случаи каде ќе утврдат дека се работи за фактично запослување со полно редовно работно време со плаќање на договорена плата во смисла на постојките прописи.

3) Како уживатели на пензија се сметаат и уживателите на помошти наместо пензија, определени по поранешните прописи за социјалното осигурување и по прописите за пензионисањето на државните службеници, или од Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ и президиумите на народните собранија на народните републики.

Исто така, се сметаат како уживатели на пензија односно инвалиднина и лицата на кои им се исплатува аконтација на пензијата односно инвалиднината.

4) На децата што се уживатели на фамилијарна пензија (чл. 1 точ. 5 од уредбата), како и на децата што се уживатели на фамилијарна инвалиднина (чл. 1 точ. 6 од уредбата), им припаѓа постојан додаток само за нив лично, а не и за нивните деца.

5) На децата на кои правото на фамилијарна пензија односно фамилијарна инвалиднина им престанало за тоа што наполниле 24 години возраст ќе им се исплатува постојан додаток до наполнетата 25 година возраст ако се наоѓаат и натаму на редовно школување. На децата што наполниле 24 години возраст пред 1 ноември 1951 година, ќе им се исплатува постојаниот додаток од 1 ноември 1951 година.

Со член 4 од уредбата

6) Согласно на одредбите од точ. 2 ст. 2 и точ. 8 од Решението за времените стопи, пресметката и уплатата на акумулацијата и фондовите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 1/52), членовите на занаетчиските задруги (производителни, преработувачки и услужни) и членовите на рибарските задруги на кои рибарењето им е единно и главно занимање, од 1 јануари 1952 година задолжително се социјално осигурени и во поглед наддатоците на деца, и одредбите од членот 4 на Уредбата за датоците на деца нема да се применуваат на нив.

7) Полн месечен износ на постојан додаток на деца им припаѓа на членовите на занаетчиските задруги (производителни, преработувачки и услужни), за кои е платен придонес за социјалното осигурување на заработката што не е помала од:

— 9.700 динари месечно или 375 динари дневно за висококвалификувани работници;

— 7.300 динари месечно или 280 динари дневно за квалификуваните работници;

— 6.000 динари месечно или 230 динари дневно за полуквалификуваните работници;

— 5.000 динари месечно или 192 динари дневно за неквалификуваните работници.

На членовите на занаетчиските задруги од ст. 1 на оваа точка, за кои не се води евиденција за работните дни и за времето проведено на работа, оти заработката по ефект им се пресметува по парче, им припаѓа полн месечен износ на постојаниот додаток, ако остварат во текот на месецот заработка која не е помала од минималните износи од претходниот став.

Ако остварената заработка на задругарите е помала од минималните износи од ст. 1 на оваа точка, постојаниот додаток на деца се пресметува по точ. 1 ст. 3 од ова напатствие.

Со член 6 од уредбата (нов)

8) Вкупниот износ на дневно пресметаните датоци во полн износ не може да го надмине пропишаниот износ на дотоците од 3.000 динари во еден календарски месец. Вкупниот износ на дневно пресметаните датоци во намален износ не може да го надмине пропишаниот износ на дотоците од 2.000 динари односно 1.000 динари во еден календарски месец.

Со чл. 7 од уредбата (нов)

9) Сопственост на земјоделски имот од преку два хектара обработлива земја, како и со сосопственички дел на таков имот што преминува два хектара обработлива земја чијшто сопственик односно сосопственик или даночен обврзник е лицето од чл. 1 и 4 од Уредбата за датоците на деца или неговата поблиска фамилија (брачен другар, децата и внучињата за кои се остварува постојан додаток) која е во исто домаќинство со овластеникот, го исклучува правото на постојан додаток на деца без обзир дали тоа лице или неговата поблиска фамилија живее на самиот имот.

10) Ако лицето од чл. 1 и 4 од уредбата или членот на неговата поблиска фамилија (брачен другар, децата и внучињата за кои се остварува постојан додаток) е сопственик односно даночен обврзник или овластеник на законскиот дел на наследување на земјоделски имот помал од два хектара од кој има приход што е оданочен со повеќе од 400 динари годишно по член на домаќинството, ваквото лице нема право на постојан додаток на деца, без обзир дали тоа лице или неговата поблиска фамилија живее на тој имот.

11) Кога лицето од чл. 1 и 4 од Уредбата за датоците на деца односно поблиската фамилија на тоа лице живее со фамилии на роднини (родители, свекор и свекрва, родители од женаму, дедо и баба, браќа и сестри на неподелен имот итн.) кои се даночни обврзници на тој имот, ќе се земе за определување правото на постојан додаток само сразмерниот дел на обработливата поврвина, односно сразмерниот дел на даночното задолжување што отпаѓа на лицето од чл. 1 и 4 од уредбата заедно со неговата фамилија. Сразмерниот дел се установува така, што

вкупната поврвина односно вкупното даночно задолжување се дели на онолку делови колку има полнолетни роднини овластени на законското наследување заедно со сопственикот на имотот, при што на секоја ваква роднина заедно со неговата поблиска фамилија отпаѓа по еден дел.

На пример: Ако на земјоделски имот од 7 хектари живеат во заедничко домаќинство, покрај лицето од чл. 1 и 4 од уредбата и неговата поблиска фамилија, уште и неговите родители, двајца полнолетни браќа од кои еден е оженет и има деца, а другиот е неженет и една полнолетна немажена сестра, — поврвината на имотот се дели на 5 еднакви делови, т.е. еден дел на лицето од чл. 1 и 4 од уредбата со неговата поблиска фамилија, втор дел на родителите, трет дел на оженетиот брат со фамилија, четвртиот дел на неженетиот брат, а петтиот дел на немажената сестра. Во овој случај би постоело право на постојан додаток со обзир на поврвината на имотот, бидејќи сразмерниот дел на имотот што отпаѓа на лицето од чл. 1 и 4 на уредбата не преминува два хектара. Но, бидејќи, во случаите кога е имотот помал од два хектара правото на постојан додаток зависи од висината на даночното задолжување од тој имот, тоа во горниот пример ќе се утврди уште и делот на даночното задолжување што отпаѓа на лицето од чл. 1 и 4 од уредбата заедно со неговата фамилија, што се утврдува на ист начин, т.е. со делење на вкупното даночно задолжување на пет еднакви делови. Така добиениот износ на даночното задолжување што отпаѓа на лицето од чл. 1 и 4 од уредбата и на неговата поблиска фамилија потоа се дели на онолку делови од колку членови се состои неговата поблиска фамилија, во која влегуваат членовите на фамилијата наведени во чл. 7 ст. 4 од уредбата.

Исто така ќе се постапи и во случај кога вкупното даночно задолжување на земјоделскиот имот се води на лицето од чл. 1 и 4 од уредбата кое не е сопственик на тој имот, во тоа, односно неговата поблиска фамилија живее во заедничко домаќинство со фамилиите на роднините со кои е заедно овластеник за наследување на законскиот дел од имотот.

12) Ако е лицето од чл. 1 и 4 од уредбата сопственик односно даночен обврзник на земјоделски имот поголем од два хектара а спрема уверението од финансиските органи на околинскиот народен одбор обработливата поврвина на тој имот изнесува помалку од два хектара, се применуваат овие одредби што важат за сопственикот на земјоделски имот помал од два хектара, т.е. се зема во обзир даночното задолжување за ситот земјоделски имот (обработлива и необработлива земја).

13) Кога е лицето од чл. 1 и 4 на уредбата законски наследник односно сопственик на нерасправена оставинска маса, даночното задолжување што отпаѓа на сосопственичкиот дел од таа иста маса што по наследното право му припаѓа на тоа лице без обзир дали се користи или не, се зема во обзир при определување правото на постојан додаток на деца на тоа лице.

14) Ако е лицето од чл. 1 и 4 на уредбата сопственик на имот или сосопственик на неподелен имот на кој неговата мајка има право на вдовичко уживање, при определување правото на постојан додаток се зема дека на мајката, по основот на правото на вдовичко уживање, отпаѓа еднаков дел на имотот односно даночното задолжување како и на другите наследници.

15) Кога се сосопственици на неподелен имот браќа и сестри а оставителот умрел по 6 април 1941 година, при определување правото на постојан додаток имотот односно даночното задолжување се дели на еднакви делови помеѓу браќата и сестрите овластени на законско наследување.

16) На лицата од чл. 1 и 4 од уредбата што се во исто време и членови на селански работни задруги правото на постојан додаток се определува спрема даночното задолжување на доходот од окупираната и спрема даночното задолжување по стопата од 3% кој би се плаќал на другите приходи што ги прима дома-

кинството од задругата (приход од работните дни, приход од рента односно камата на проценетата вредност на внесениот имот во селанската работна задруга). Потврдата за висината на даночното задолжување што би се плаќало по стопата од 3% на сите приходи, ја издаваат финансиските органи на надлежниот околски народен одбор врз основа на податоците добивени од селанската работна задруга. Вака собраниот данок се дели на онолку делови колку членови на домаќинството живеат на окуќината.

Примањата на име помош од социјалните фондови на селанските работни задруги не се сметаат како приходи на домаќинството во смисла на ст. 3 чл. 7 од уредбата.

17) При определувањето на приходите од домаќинството се земаат во обзир и приходите од бавците во градот, како и бавците добивени за обработка по основот на работниот однос (железничари, учители, патари и сл.), како приходи од земјоделски имот.

18) Како приходи од неземјоделски имот се земаат сите приходи од неподвижен и подвижен имот (кирни од куќи, приход од изнајмување возила, спрежен добиток итн.), а не се земаат приходите што потекнуваат од лична работа (плати, хонорари, уметнички награди и сл.).

19) Вршењето на приватна професионална дејност од страна на лицето од чл. 1 и 4 на уредбата, како и неговиот брачен другар, го исклучува правото на постојан додаток на деца ако приходот од таа дејност што подлежува на данок (даночна основица) преминува 2.000 динари месечно по член на домаќинството.

Ако приходот од вршењето на приватна професионална дејност на корисникот и неговиот брачен другар преминува 1.000 динари, но не преминува 1.500 динари месечно по член на домаќинството, корисникот има право на постојан додаток во намален износ од 2.000 динари месечно, а ако е овој приход поголем од 1.500 динари а помал од 2.000 динари месечно, корисникот има право на додаток од 1.000 динари месечно. Ако тој приход не преминува 1.000 динари месечно по член на домаќинството корисникот има право на полн износ на постојаниот додаток од 3.000 динари месечно (чл. 7 ст. 1 од уредбата).

Вршењето на приватна професионална дејност се зема во обзир при определувањето правото на постојан додаток кај сите лица од чл. 1 и 4 од уредбата.

Како приватна професионална дејност на лицата од чл. 1 и 4 од уредбата се подразбира самостојната приватна дејност (вој работниот однос) со цел да се оствари заработка, која подлежува на плаќање данок по Законот за даноците, како што е водење занает-чиски дуќани, вршење приватна пракса на ветеринари, бабници, лекари, адвокати, свештеници, превозници и други занимања чии приходи подлежуваат на плаќање данок.

Другите приходи на брачниот другар (плата, пензија и инвалидна) не влијаат на правото на постојан додаток на деца. Исто така не влијае на тоа право ниту платата што ја прима детето како ученик во стопанството.

20) При определувањето на приходот на домаќинството се зема во обзир и имотот односно приходот од имотот и приватната професионална дејност на брачниот другар, како и имотот односно приходот од имотот на детето и внучето на кое по чл. 8 од уредбата се дава постојан додаток, а кога е во прашање дете-уживател на фамилијарна пензија односно инвалидна, се зема во обзир и имотот односно приходот од имотот и приватната професионална дејност на преостаниот родител со кој детето живее во заедница.

21) Имотот односно даночното задолжување, како и другите приходи што подлежуваат на данок од имотот на пасинокот влијаат како и на правото на очувот односно маштеата на додаток на пасинокот, така и на нивното право на додаток на другите деца.

Не влијае на правото на додаток на другите деца на лицата од чл. 1 и 4 од уредбата и другите приходи што подлежуваат на данок од имотот на детето без родители што е земено на издршка.

При определување правото на постојан додаток имотот односно даночното задолжување како и другиот доход што подлежува на данок на пасинокот се придава на имотот односно на даночното задолжување на другите членови на домаќинството на корисникот од чл. 7 ст. 4 од уредбата.

Ако приходите на пасинокот и очувот односно маштеата не се од ист вид (приход од земјоделски и неземјоделски имот и приватна професионална дејност), се применува членот 7 ст. 5 од уредбата.

22) Ако пасинокот има право на фамилијарна пензија или инвалидна, имотот односно даночното задолжување или приходите од имотот на очувот или на другите членови на домаќинството што подлежуваат на данокот (чл. 7 ст. 4 од уредбата) влијаат на правото на пасинокот на постојан додаток со пензијата односно инвалидната исто како и имотот на преостаниот родител. Имотот односно даночното задолжување или приходите што подлежуваат на данок на членовите на домаќинството во кое живее (дете без родители земено на издршка) не влијае на правото на постојан додаток кога е ова дете уживател на фамилијарна пензија односно инвалидна.

23) Имотот односно приходот од имотот и приватната професионална дејност на лицето кому е со одлука од старателскиот орган поверено заради воспитување и издигање на детето што е уживател на фамилијарна пензија односно инвалидна, не влијае на правото на детето на постојан додаток.

24) Кога лицето од чл. 1 и 4 од уредбата има приход од земјоделски имот даден во закуп, при определување правото на постојан додаток се зема данокот на закупината како данок на доход од земјоделски имот. Кога лицето од чл. 1 и 4 од уредбата има приход од земјоделски имот земен во закуп, при определување правото на постојан додаток се зема данокот на доход од тој имот исто како и приход од сопствен земјоделски имот.

25) На лицето од чл. 1 и 4 на уредбата кое својот земјоделски имот или дел од имотот го дава во исполица при определување правото на постојан додаток се зема во обзир даночното задолжување за имотот даден во исполица. На лицето кое има приход од туѓо обработливо земјиште што го зело во исполица, му се зема во обзир неговото даночно задолжување на доходот од имотот земен во исполица.

26) Ако корисникот има приход од земјоделски имот помал од два хектара, а има и други приходи што подлежуваат на данок (кирни од куќи, приход од вршење приватна професионална дејност), заради определување правото на постојан додаток финансискиот орган ќе му издаде уверение за висината на сето даночно задолжување по стопата за облог на данокот за земјоделскиот имот.

27) За применување на чл. 7 од уредбата, т.е. при установување правата на постојан додаток на деца што доспеваат за исплата од 1 декември 1952 година се зема даночното задолжување односно доходот што служел за облог на данокот за 1951 година.

При определување правото на постојан додаток на деца даночното задолжување односно другиот доход што подлежува на данокот се дели на онолку делови колку има членови на домаќинството (чл. 7 ст. 4 од уредбата) на 1 декември 1952 година а кај барањата што ќе бидат подоцна поднесени — на онолку делови, колку има членови на домаќинството на денот кога се поднесува барањето. Секоја промена во бројот на членовите на домаќинството што влијае на правото на постојан додаток по 1 декември 1952 година, се зема во обзир од првиот ден на наредниот месец.

28) Кога ќе отпаднат фактите чие постоење го исклучувало правото на постојан додаток на деца, односно кои давале право на намален износ на додатокот (чл. 7 од уредбата), што мора да биде утврдено со акт од надлежниот државен орган, на корисникот му припаѓа право на постојан додаток, односно му се наголемува износот на додатокот:

1) во случај на напуштање на приватната професионална дејност,

— од првиот ден на наредниот месец по престанокот на вршењето на приватната професионална дејност;

2) во случај на отуѓување на имотот или дел од имотот,

— од почетокот на наредната година по извршеното отуѓување.

Кога имотната состојба на корисникот на постојанниот додаток на деца ќе се промени во текот на уживањето на правото (корисникот здобие земјоделски имот, стане сопственикот или сосопственикот на куќа, почне да се занимава тој или неговиот брачен другар со приватна професионална дејност);

— оваа промена се зема во обзир од првиот ден на наредниот месец.

Промените што настанале пред 1 декември 1952 година ќе се земаат во обзир од 1 декември 1952 година.

При определување правото на постојан додаток на лицето чија имотна состојба се променила, се зема во обзир последното даночно задолжување на поранешниот сопственик на земјоделскиот имот, односно доходот на поранешниот сопственик на тој имот што подлежува на данокот. Кај вршењето на приватната професионална дејност се зема во обзир износот на аконтацијата на данокот за таа година.

За корисниците на постојан додаток на деца на кои селанската работна задруга ќе им врати на уживање имот поголем од два хектара — правото на постојан додаток престанува со истекот на онаа година во која му е вратен имотот на корисникот. Ако е вратен имот помал од два хектара исплатата на постојанниот додаток се продолжува до денот кога ќе биде корисникот во можност да ги собере плодовите од тој имот, односно до почетокот на полагањето на аконтација на данокот. Потврдата за тоа ја издава наредниот одбор на надлежната општина.

Со чл. 8 од уредбата (нов)

29) Како инвалидност во смисла на уредбата за додатоките на деца се подразбираат инвалидностите од III група определени по Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии, инвалидност од I—VII група и фамилијарните инвалидност по прописите за војните и мирнодопските воени инвалиди, на инвалидите на Народната милиција, на предвојничката обука и противавионската заштита.

30) Кога во месецот има 25 или 24 работни дни, а работникот работел во сите тие дни, исплатата на постојанниот додаток на деца се врши во полн износ, како да работел 26 работни дни.

31) Ако за поодделни дни работникот односно службеникот примила плата само делимично, поради изостаноци во текот на дните, постојанниот додаток на деца што отпаѓа на тие дни се исплатува во сразмерно намален износ, т.е. само за оние часови за кои е исплатена платата.

32) На крајбрежните работници — крцатели, на земјоделските работници и на работниците запослени на сечење шума, им припаѓа постојан додаток на деца во полн месечен износ ако работат полно редовно работно време (т.е. проведат на работа вкупно 208 часа, односно онолку часа колку е пропишано за полно редовно работно време за односниот вид работи).

Ако овие работници не ќе проведат на работа полн број часови на редовното работно време, постојанниот додаток на деца им припаѓа во намален износ сразмерно на бројот на часовите проведени на работа.

На пример: постојан земјоделски работник (пазач на добиток) провел во месецот јули на работа 245 часа, што значи помалу од пропишаното полно редовно работно време за месец јули (260 часа). Додатокот се пресметува така, што 15 часа работа се земаат како $24 \frac{1}{2}$ работни дни ($24 \times 10 + 5$ часа), и на име на постојан додаток треба да се исплати: $24 \times 115 + 25 = 2.785$ динари, под претпоставка ваков работник

да има право на полн износ на додаток од 3.000 динари месечно.

Кога заработката на лицата од претходниот став се пресметува по ефект, постојанниот додаток на деца во полн месечен износ припаѓа ако е остварен полн работен ефект (норма) за односниот месец. Ако е работниот ефект (норма) делимично остварен постојанниот додаток на деца припаѓа во намален износ, сразмерно на остварениот работен ефект (норма), и тоа ако нормираниот работен ефект е остварен најмалу со 50%. Кога работниот ефект по еден месец е остварен под 50%, постојанниот додаток на деца не припаѓа за односниот месец.

33) Ако лицата што примаат постојан додаток на деца ќе бидат ставени во притвор или истражен затвор, или ќе бидат суспендирани од должноста, постојанниот додаток се исплатува во ненамален износ за сето време додека примаат припадност односно дел од припадност.

34) Лицето што има право на додаток на деца по основот на пензијата и инвалидност, ова право може да го остварува само по еден од овие основи.

При поднесувањето на пријавата за додатокот, корисникот е должен да поднесе писмена потврда дека тој додаток не го прима по друг основ.

35) Запослените уживатели на пензија односно инвалидност можат да го остваруваат правото на додатокот на деца само по еден основ, било со пензијата или инвалидност, било со платата.

Запослените уживатели на пензија односно инвалидност што сакаат и за времето додека се во работен однос да го остваруваат додатокот на деца со пензијата односно инвалидност должни се при стапувањето во работен однос да го известат работодавецот дека додатокот на деца им се исплатува со пензијата односно инвалидност.

Запослените уживатели на пензија односно инвалидност кои своето право на додаток на деца што им припаѓа како на уживатели на пензија односно инвалидност сакаат да го остваруваат кај претпријатието односно установата при која се запослени, должни се на претпријатието односно установата да и поднесат потврда од органот надлежен за исплата на пензијата односно инвалидност за тоа дека имаат право на додаток на деца, и до кој ден им е исплатен тој додаток, односно со кој ден им е запрена исплатата на тој додаток поради преземање на исплатата од претпријатието односно установата. Извршените исплати на додатоките на деца за овие уживатели ги пресметуваат претпријатијата односно установите на ист начин по кој ги пресметуваат и другите исплати на терет на социјалното осигурување.

36) Лицата кои при стапувањето во работен однос не ќе пријават дека се уживатели на пензија или инвалидност, како и работодавци кои при приемањето на пријавата не ќе ги проверат овие околности одговорни се во смисла на одредбата на чл. 19 ст. 3 од уредбата за штетата што ќе настане со двојната исплата на додатокот на деца.

Со член 9 од уредбата (нов)

37) На децата што се наоѓат на редовно школување во средни школи во кои што услов за запишување се завршени шест класа средна школа, или во средни школи во кои што услов за запишување се наполнети 18 години возраст, ќе им се продолжи исплатата на постојанниот додаток на деца до завршеното редовно школување, а најдоцна до наполнетата 22 година возраст, и тоа за школувањето во следните школи: театарски школи, школи за применета уметност, поодделни отсеци во средни музички школи, средни рударски школи, средни фискултурни школи, школи за медицински сестри, школи за медицинско-технички рентгенски помошници, дентистички школи, медицински школи за санитарни техничари, земјоделски и поморски техникуми.

38) Како деца без родители се сметаат согласно на Задолжителното толкување на членот 14 ст. 2 од Законот за социјалното осигурување на работниците

и службениците и нивните фамилии („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 42/50) и задолжителното толкување на членот 14 ст. 2 од Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/51) и децата што имаат еден или двајца родители, но родителите ја напуштиле земјата или им е непознато боравиштето, или се трајно или повеќе од една година наполно неспособни за работа, а не постои имот на детето односно имот или приходи на родителите од кои би можеле децата да се издржуваат (чл. 7 од уредбата).

39) Исто така, ќе се смета како дете без обата родители и она дете што има еден жив родител, но овој го напуштил и не се грижи за него, и поради тоа му е одземено родителското право, а не постои имот на детето, односно имот или приходи на родителите од кои би можело детето да се издржува (чл. 7 од уредбата).

40) Постојаниот додаток на деца му припаѓа на лицето од чл. 1 и 4 на уредбата за детето што се наоѓа кај него на издршка затоа што родителите не се во можност да се грижат за издржување на детето бидејќи се наоѓаат на издржување на казна, или еден од родителите е на издржување на казна а вториот е наполно и трајно неспособен за работа, а не постои имот на детето односно имот или приходи на родителите од кои би можело детето да се издржува (чл. 7 од уредбата) — ако родителот пред да стапи на издржување казна имал право на постојан додаток на тоа дете.

41) За детето што ќе го прекине школувањето поради болување одобрено од надлежната здравствена установа постојаниот додаток се исплатува и за времето на ова болување, но најдоцна до наполнетите пропишани години возраст (чл. 9 ст. 2 од уредбата).

За вакво дете на почеток на секоја школска година се поднесува уверение од инвалидско-пензионата комисија за продолжување на болувањето.

За времето на натамошното болување, по наполнетите пропишани години возраст постојаниот додаток за овие деца може да се исплатува само под условите пропишани за додатокот на деца што се трајно неспособни за работа.

Ако детето по истекот на одобреното болување го продолжило редовното школување, но со тоа болување било спречено да го заврши во редовниот срок, ќе се продолжи исплатата на постојаниот додаток и по наполнетата 20 односно 25 година возраст за онолку време, колку провело детето на одобреното болување, но најдоцна до наполнетата 21 односно 26 година возраст.

За децата што ќе станат неспособни за работа по наполнетата 14 година возраст, ако не се на школување, односно по 20 или по 25 години возраст — ако биле на школување, не припаѓа право на постојан додаток на деца. Ова важи и за децата за кои по поранешните прописи е признаен постојан паричен додаток по наполнетата 25 година возраст.

42) Трајната неспособност како услов за здобивање правото на постојан додаток на деца во смисла на ст. 3 чл. 8 од уредбата се устанува на ист начин како и за здобивање правото на инвалидска пензија т.е. потребно е детето да е наполно и трајно или за подолго од една година неспособно за работа.

43) Учениците од сите школи кои на крајот на школската година ќе бидат упатени на полагање поправителни класови испити, се сметаат како редовни ученици до почетокот на наредната школска година.

Учениците кои поради болест не можеле да бидат оценети од поодделни предмети на крајот на школската година, и за тоа се упатени да ги полагаат на класовите испити — се сметаат како редовни ученици до определените срок за полагање.

Под определен срок за полагање треба да се разбере секогаш целиот месец па и ако би се полагале испити на почетокот на месецот.

Учениците истерани од школа на полугодното поради слаб успех во текот на задолжителното школување (основна школа, осумгодишна школа, продолжна школа и нижки класови на гимназија — нижки гимна-

зи), се сметаат како редовни ученици до крајот на школската година. Ако ученикот не ќе ја заврши определената школа на задолжителното школување до наполнетата 15 година возраст, и ќе го продолжи школувањето па поради слабиот успех ќе биде истеран од школа на полугодието, не се смета како редовен ученик.

Учениците што се одбиени на поламатурски испит на три месеци, се сметаат како редовни ученици до крајот на односната школска година.

Учениците што се одбиени на поламатурски испит на една година — не се сметаат како редовни ученици.

Учениците од вишите класови на гимназија како и учениците на средните стручни и уметнички школи, кои се на крајот на полугодието истерани поради слабиот успех, не се сметаат како редовни ученици.

Учениците што се одбиени на матурски испит и на завршните испити на средните стручни и уметнички школи на три месеци, се сметаат како редовни ученици до крајот на месецот август, односно до крајот на месецот во кој ги полагаат поправителните испити од предметите од кои што паднале.

Учениците одбиени на матурски испит и завршните испити на средните, стручните или уметничките школи на една година, не се сметаат како редовни ученици.

Учениците истерани од школа поради лошо поведение, не се сметаат како редовни ученици. Исто така, учениците во стопанството што ќе бидат истерани од школа поради лошо поведение, но не се сметаат како редовни ученици во стопанството, како ја продолжат практичната работа.

44) За студентите на факултети, високи и виши школи припаѓа постојан додаток на деца под услов редовно да ги полагаат пропишаните испити и редовно да ги запишуваат семестрите.

За студентите што не ќе можат да го запишат наредниот семестар затоа што не ги положиле сите пропишани испити, престанува правото на постојан додаток додека не ќе ги положат пропишаните испити и не го запишат наредниот семестар.

За студентите на медицински, стоматолошки, ветеринарен и технички факултет и високата техничка школа припаѓа постојан додаток до дипломирањето но најдоцна седум месеци по апсолвирањето. За студентите од другите факултети припаѓа постојан додаток до дипломирањето, но најдоцна три месеци по апсолвирањето. Како ден на апсолвирањето се смета денот на истекот на последниот семестар (30 јуни на односната школска година).

На лицата кои по завршеното школување ќе се запишат на друг факултет, висока или виша школа, за времето на тоа школување не им припаѓа постојан додаток на деца.

Школската година за учениците на средните школи почнува на 1 септември а се завршува на 31 август. Школската година за студентите на факултетите, на високи и виши школи започнува на 1 октомври, а се завршува на 30 септември. Спрема тоа, се смета дека учениците и студентите се на редовно школување и за време на траењето на големиот школски одмор.

45) На родителите чии што деца се сместени во установи во кои имаат потполна бесплатна издршка нема да им се исплатува постојан додаток за тие деца додека се наоѓаат во тие установи.

46) На дедо односно баба припаѓа постојан додаток на внуче кое го издржува затоа што на внучето не му се родителите живи или родителите се наполно и трајно неспособни за работа а не постои имот на внучето односно имот или приходи на неговите родители од кои би можело внучето да се издржува (чл. 7 од уредбата).

47) Дедо односно баба може да го остварува правото на постојан додаток на внуче што го издржува и во случај кога само еден родител е неспособен за работа, ако бракот на родителите е разведен а другиот родител не плаќа издршка за детето или плаќа издршка која не применува 3.000 динари месечно (се претпоставува дека лицето што е должно да плаќа

издршка за детето а има имот или приход подложен на данок кој го исклучува правото на постојан додаток, плаќа издршка за детето во износ поголем од 3.000 динари).

За правнуче припаѓа постојан додаток под истите услови како и за внуче.

48) Како редовно школување на виши школи, врз основа на кое припаѓа право на додаток на деца се смета и школувањето на курсевите признаени од Советот за наука и култура на Владата на ФНРЈ, на кои се наоѓа по завршеното редовно школување заради продолжување (дополнување) на школувањето.

Со чл. 10 од уредбата

49) Условот на работниот стаж од чл. 10 ст. 1 од уредбата се однесува и до работниците и службениците запослени кај државните органи, установи и стопански организации.

50) Во работниот стаж за здобивање право на постојан додаток се смета времето проведено во работен однос, времето проведено во уживање на материјално обезбедување поради болест и болување по престанокот на работниот однос, уживање на материјалното обезбедување по прописите од Уредбата за материјалното обезбедување и за другите права на работниците и службениците што се наоѓаат времено во работен однос („Службен лист на ФНРЈ“, број 16/52), времето кое во смисла на чл. 19 и 61 од Законот за социјално осигурување се смета во работен стаж. Исто така, во работен стаж се смета и времето проведено на неплатено отсуство до три месеци (точ. 9 од Публичкото напатствие за примена на Законот за социјално осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии).

Како полно редовно работно време се зема редовното работно време пропишано за поодделни дејности односно работи.

51) Хонорарните службеници можат да го здобијат или уживаат правото на постојаниот додаток само под услов да се запослени со полно редовно работно време кај ист работодавец.

52) Правото на постојаниот додаток на деца го добиваат и уживаат како да се запослени со полно редовно работно време и лицата кои по посебни прописи имаат право на работа со скратено работно време (мајки-домилки, мајки со деца помлади од три години и инвалиди).

Инвалидите на трудот од II група и војните воени инвалиди од VIII—X група, што работат со скратено работно време, имаат право на постојан додаток на деца ако по оценка од постојана лекарска комисија можат да работат само со скратено работно време.

53) Лицата од чл. 1 точ. 1 до 4 од уредбата што здобиле право на постојан додаток на деца, го уживаат тоа право за сето време додека се запослени со полно редовно работно време.

54) На работниците и службениците запослени во задругите и задружните организации што примат плати во износите помали од износите на платите пропишани во чл. 2 од Уредбата за платите на работниците и службениците во задругите и задружните организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 20/52), не им припаѓа постојан додаток на деца, оти се смета дека не работат со полно редовно работно време.

55) Се смета дека постои непрекинат работен стаж и во случај кога работникот односно службеникот кому што престанал работниот однос непосредно после тоа стапи во нов работен однос.

56) Во смисла на одредбите од чл. 10 ст. 5 (нов) од уредбата работниот стаж што бил прекинат поради заминување на отслужување на воената обврска, поради временна незапосленост до која дошло во смисла на чл. 1 од Уредбата за материјалното обезбедување и за другите права на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/52), поради инвалидност или долготрајно болување, како и поради упатување на определени должности во селанска работна задруга од страна на надлежните органи се продолжува со повторното стапување во работен

однос како и да немало прекин, ако се стапи повторно на работа во срок од два месеца од престанокот на воената обврска, инвалидност, болувањето и престанокот на вршењето на должноста во селанската работна задруга.

57) Во смисла на одредбата од точ. 13 на Општото напатствие за извршување на уредбата за материјалното обезбедување и за другите права на работниците и службениците што се наоѓаат времено во работен однос („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 21/52) се смета дека иселениците — повратници, како и емигрантите што уживаат право на азил во нашата земја го исполнуваат условот во поглед на работниот стаж за материјалното обезбедување, ако се работи за лица што се способни за работа и што сакаат да ја прифатат понудената работа, па на ваквите лица им се исплатува постојан додаток на деца за време додека уживаат материјално обезбедување. Во согласност со ова, треба да се смета дека иселениците-повратници и емигрантите што уживаат право на азил во нашата земја а се наоѓаат во работен однос, го исполнуваат условот во поглед на стабот за исплата на постојаниот додаток на деца.

58) На жена во работен однос чиј што маж се наоѓа на отслужување на задолжителниот срок во постојаниот кадар на Југословенската народна армија и' се засметува во пропишаниот работен стаж и времето на запослувањето на мажот пред нејзиното последно стапување во работен однос, ако од стапувањето во постојаниот кадар до стапувањето на жената во работен однос не поминало повеќе од два месеца. Исто така кога ќе стапи во работен однос лице чиј што брачен другар станал трајно неспособен за работа пред да го здобил правото на инвалидска пензија односно инвалиднина, или умрел пред да го наполни пропишаниот работен стаж за фамилијарна пензија, се засметува во пропишаниот работен стаж и времето на запослувањето на брачниот другар пред последното стапување на тоа лице во работен однос ако од настапувањето на овие околности до стапувањето во работен однос не поминало повеќе од два месеца.

59) Лицата од чл. 1 на уредбата го задржуваат правото на постојан додаток на децата и по престанокот на работниот однос за време додека се наоѓаат на редовно школување на кое се упатени непосредно од работниот однос од надлежните државни органи или општествените организации (студенти на факултети, високи и виши школи, институти на општествените науки, ученици на средни стручни школи, на тредни и виши партиски школи).

60) Постојаниот додаток на деца може, по исклучок, да се исплати и за поодделни дни одобрени изостаноци, за кои не припаѓа плата и тоа најмногу за вкупно 7 дена во годината.

Правото на постојан додаток од претходниот став за поодделни дни за кои не припаѓа плата, може да го признае директорот на претпријатието односно старешината на установата во случај кога на корисникот на додатокот ќе му дозволи да изостане од работа за поодделни дни поради важни приватни потреси, како што се на пример: смртен случај во фамилијата, отпраќање болен член од фамилијата в болница и сл.

Правото на постојан додаток задолжително ќе се признае за дните на одобрените изостаноци поради позив од суд или од други државни органи.

Правото на постојан додаток престапува ако корисникот стапи на бесплатно отсуство до три месеца, а се продолжува со повторното запослување по истекот на ова отсуство.

61) Работниците и службениците на кои ќе им престане работниот однос во текот на месецот, а во текот на истиот календарски месец ќе засноват нов работен однос кај друго претпријатието, установа или задруга, можат кај новиот работодавец да остварат постојан додаток на деца кој им припаѓа од поранешниот работен однос во тој месец само со потврда од поранешниот работодавец за тоа дека постојаниот додаток не им е исплатен за тој месец.

На службеник кому што престане работниот однос во текот на месецот и тој одново стапи во работен однос во текот на истиот месец, му се исплатува постојаниот додаток од денот на стапувањето во новиот работен однос, со потврда дека на поранешното место на запослување му е исплатен додатокот до престанокот на поранешниот работен однос.

62) Уживателите на пензии и уживателите на инвалидни здобиваат право на постојан додаток на деца со денот од кој им припаѓа правото на пензија односно инвалиднина и го уживаат за сето време додека им трае правото на пензија односно инвалиднина од определената група (чл. 1 точ. 5 и 6 од уредбата).

63) Работник и службеник кој ќе изостане неоправдано од работа 5 дена без прекин во тек на еден календарски месец, го губи правото на постојан додаток, а исплатата на додатокот се запира за последниот месец.

Ако постојаниот додаток се исплатува уназад, претпријатијата се должни да ја запрат исплатата на додатоките на работниците што изостанале неоправдано, не чекајќи решение од надлежниот завод за социјално осигурување.

Ако постојаниот додаток се исплатува заедно со платата месечно однапред, претпријатијата односно установите се должни самите да ја запрат исплатата на додатоките за идниот месец, а извршената исплата за месецот во кој е сторен неоправданиот изостанок да ја наплатат со запирањето од редовните примања, врз основа на решение од заводот за социјално осигурување.

64) На работник и службеник што ќе го загуби правото на постојан додаток поради неоправдани изостаноци, во работниот стаж (непрекинат и со прекин) за повторно здобивање правото на додатокот, се смета само времето на запослувањето по истекот на месецот во кој неоправдано изостанал.

• На работник и службеник кому што е запрена исплата на постојан додаток поради неоправдани изостаноци, ќе се воспостави повторна исплата ако со потврда од органот за управување на претпријатието, од надлежниот државен орган или со пресуда од суд ќе докаже дополнително дека изостанокот не бил неоправдан.

65) Во смисла на чл. 10 ст. 3 (нов) од уредбата ќе се смета дека постои непрекинат работен стаж ако работникот или службеникот го прекине работниот однос од оправдани разлози (чл. 23 од Уредбата за заснивањето и престанокот на работниот однос — „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 84/48), како и во случај ако се напушти работата во смисла на чл. 26 од истата уредба.

Со чл. 11 од уредбата

66) Кога правото на додаток на деца се здобива по 1 ноември 1951 година (новороденчиња, влегување во работен однос по 1 ноември 1951 година на лицата со деца и др.), оној брачен другар кому што во смисла на чл. 11 од Уредбата за додатоките на деца треба по спогодба на брачните другари да му се исплатува додатокот на деца, е должен со пријавата за овој додаток да поднесе уште и писмена изјава од својот брачен другар заверена од неговото претпријатие односно установа, дека овој нема да го прима додатокот на деца кај своето претпријатие односно установа.

67) Очувот односно маштеата можат да го остварат правото на постојан додаток на деца за пасинокот што го издржуваат и во случај кога тоа го има живи другиот родител, ако тој родител не плаќа издршка за детето, или ако плаќа издршка која не изнесува повеќе од 3.000.— динари месечно. Во таков случај на родителот не може да му се исплатува додатокот на детето, без обзир дали плаќа и колку плаќа за издршка на детето.

68) Службениците на служба во странство не можат за децата што се наоѓаат во странство да го остваруваат постојаниот додаток на деца по одредбите од

уредбата за додатоките на деца, туку по посебни прописи за припадностите за службениците во странство. За децата што живеат на подрачјето на Федеративна Народна Република Југославија, се исплатуваат додатоките по одредбите од Уредбата за додатоките на деца, ако не примаат додаток по посебни прописи.

69) Уживатели на пензии и инвалидни што живеат постојано во странство, не можат да примаат додаток по Уредбата за додатоките на деца додека се наоѓаат во странство.

70) Немаат право на додаток по Уредбата за додатоките на деца уживателите на пензии и инвалидни што го здобиле правото на пензија односно на инвалиднина врз основа на осигурувањето по посебни прописи, по кои немале права на тие додаток или како активни осигуреници.

Со чл. 12 од уредбата

71) Еднократниот додаток за спрема на новородено дете припаѓа, по правило, за децата родени додека траел работниот однос. По исклучок, овој додаток припаѓа и за дете родено по престанокот на работниот однос, за време додека се прима материјалното обезбедување поради временна неспособност за работа поради болест, како и за време додека се служи задолжителен воен срок во постојаниот кадар на Југословенската народна армија, ако работниот однос престанал поради стапувањето во постојаниот кадар.

72) Еднократниот додаток за спрема на новородено дете ако е побаран по раѓањето на детето се исплатува само за дете што е живо родено, но, кога овој додаток е исплатен пред раѓањето на детето, а детето се роди мртво, додаток не се враќа.

73) Еднократниот додаток за спрема на новородено дете се исплатува и за усвоено новороденче до шест месеци возраст.

Со чл. 13 од уредбата

74) Во работен стаж потребен за здобивање право на еднократен додаток за спрема на новородено дете се смета сето време кое во смисла на чл. 50 од ова натаматвие се смета во стабот за добивање право на постојан додаток.

75) Одредбите на чл. 7 од уредбата во поглед на имотот и приходите, што го исклучуваат правото на постојан додаток на деца не се применуваат при определувањето на правото на еднократен додаток за спрема на новородено дете.

Со чл. 14 од уредбата

76) Еднократниот додаток за спрема на новородено дете може да се исплати пред пораѓањето ако до денот на предвиденото пораѓање ќе биде исполнет непрекинат работен стаж од една година или од двесте месеци со прекин во последните две години.

77) Еднократниот додаток за спрема на новородено дете се исплатува и во случај кога е детето родено во законскиот срок од десет месеци по смртта на корисникот.

78) За пораѓање што настапило во ноември 1951 година и за кое е веќе исплатена еднократна поткрепа за опрема на детето до 31 октомври 1951 година по поранешните прописи, нема да се исплатува разликата до износот на еднократниот додаток за спрема на детето по Уредбата за додатоките на деца.

79) Еднократниот додаток за спрема на новородено дете ќе се исплати и за пораѓање кое ќе настапи за време на одобрено бесплатно отсуство на корисникот до 3 месеци, ако е исполнет пропишаниот работен стаж пред да стапи на отсуство, или во текот на тоа отсуство.

80) Еднократниот додаток за спрема на новородено дете побаран пред пораѓањето, и' се исплатува на мајката и во случај кога брачните другари живеат одвоено.

Со чл. 17 од уредбата

81) За да го оствари правото на постојан додаток на деца, корисникот со пријавата поднесува следни докази:

а) доказ за работниот стаж;

б) извод од матичната книга на родените — за детето;

в) потврда од надлежниот народен одбор за тоа дека корисникот го издржува детето;

г) потврда од надлежниот околински народен одбор за имотната состојба во смисла на одредбата на чл. 7 од уредбата — за корисникот и за членовите на нејзинската фамилија, и тоа:

— ако корисникот има земјоделски имот поголем од два хектара, потврда за обработливата површина на тој имот;

— ако корисникот има земјоделски имот помал од два хектара или живее на таков земјоделски имот — потврда за висината на даночното задолжување за овој имот (и обработливата и необработливата земја);

— ако корисникот има други приходи од имот или се занимава со приватна професионална дејност; потврда за висината на приходите од тој имот односно од приватна професионална дејност.

Уверението за големината на земјоделскиот имот или за висината на даночното задолжување не може да се менува осем во обновена постапка за облог на данокот кај финансискиот орган на надлежниот околински народен одбор, во согласност со стопанскиот совет на народната република. Ако заводот за социјално осигурување на околинјата (градот) при установањето правото на постојан додаток сомнева во исправноста на првобитното уверение што го издал финансискиот орган на околинскиот (градскиот) народен одбор, односно во уверението издадено во обновената постапка за облог на данокот — се запират исплатата на постојаниот додаток додека вишиот финансиски орган не ќе го расправи случајот;

— ако корисникот нема имот — потврда од народниот одбор надлежен според местото на престојот, издадена врз основа на сопствените евиденции за своето подрачје, а за другата територија на Федеративна Народна Република Југославија врз основа на изјави од двајца сведоци;

д) потврда за школувањето односно за учењето во стопанството — за децата постари од 14 години;

е) уверение од постојана лекарска комисија за неспособноста за работа за децата постари од 14 години, ако ваквите деца не се на редовно школување;

ж) доказ за усвојувањето за усвоени деца;

з) доказ дека таткото го признал вонбрачното дете за свое (изјавя пред суд или матичар) односно пресуда во спорот околу татковинството за децата родени вон брак;

и) уверение од лекарска комисија за неспособноста за работа за децата чиј прекин на школувањето поради болест трае подолго од една година.

82) За да го оствари правото на еднократен додаток за спрема на новородено дете корисникот со пријавата поднесува следни докази:

а) доказ за работниот стаж;

б) кога правото на еднократен додаток за спрема на новородено дете се остварува пред раѓањето на детето — потврда од лекар дека по раѓањето ќе настапи во рок од еден месец;

в) кога правото на еднократен додаток за спрема на новороденото дете се остварува по раѓањето на детето — извод од матичната книга на родените со потврда дека е детето родено живо;

г) за усвоено дете — доказ за усвојувањето и потврда за тоа дека детето не е постаро од 6 месеци, како и доказ дека за него не е остварен еднократен додаток за спрема на новородено дете.

83) Во случаи кога се води постапка за установавање правото на пензија односно инвалиднина, рокот на застареноста од 3 месеци почнува да тече од денот на приемот на решението за правото на пензија односно инвалиднина. Ако пријавата за додаток на деца е поднесена во рок од 3 месеца од приемот на решението за правото на пензија односно инвалиднина, додатокот на деца ќе се исплати од денот кога е признаено правото на пензија односно инвалиднина.

84) Решенијата за правото на постојан додаток и за правото на еднократен додаток за спрема на ново-

роденото дете за осигурениците на социјалното осигурување како и за работниците и службениците што уживаат материјално обезбедување по прописите од Уредбата за материјалното обезбедување и другите права на работниците и службениците што се наоѓаат времено вон работен однос („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/52), ги донесуваат заводите за социјално осигурување на околинјата (градот).

Решенијата за правото на постојан додаток на уживателите на пензии и инвалиднини од III група по прописите за социјалното осигурување, донесуваат заводите за социјално осигурување што ги донесуваат решенијата за правото на пензија односно инвалиднина.

Решенијата за продолжување правото за постојан додаток на деца на хранителите што се наоѓаат на отслужување на задолжителен воен рок во Југословенската народна армија ги донесуваат заводите за социјално осигурување на околинјата (градот).

Против решението за правото на постојан додаток на деца и за правото на додаток за спрема на новородено дете што го донел заводот за социјално осигурување на околинјата (градот) — жалба се поднесува до заводот за социјално осигурување на народната република во рок од 15 дена од кога е приемено решението.

Против решенијата за правото на постојан додаток на деца кои ги донесуваат по постоеките прописи заводите за социјално осигурување на народната република во прв степен може да се води управен спор (чл. 38 од Уредбата за оснивање заводи за социјално осигурување и за временото управување со средствата за социјално осигурување — „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/52).

Со чл. 22 од уредбата

85) Правото на примање постојан додаток на деца по основот на склучен договор за работа под условите од ст. 1 и 2 на чл. 22 од Уредбата за додатоките на деца им припаѓа на сите работници и службеници запослени во рударството, металургијата и градежништвото, на градежните објекти од државниот план, а во експлоатацијата на шумите само на работниците запослени на работи на сечење дрва во шума, на извозење дрво од шума на стовариштата в шума и на изработка на помошни шумски објекти.

На работниците и службениците запослени во градежништвото (ст. 2 на чл. 22 од уредбата) што склучиле договор за работа за новата градежна сезона, им припаѓа право на постојан додаток за деца за времето проведено на работа од денот на склучувањето на договорот, односно од денот на стапувањето на работа по склучениот договор. Ако договорот за работа бил склучен за новата градежна сезона пред 1 ноември 1951 година, постојаниот додаток на деца припаѓа за сето време проведено на работа по 1 ноември 1951 година.

За примена на чл. 22 од уредбата со службениците не се склучуваат договори за работа, туку тие му даваат на претпријатието писмена обврска дека ќе останат во служба кај истото претпријатие најмалку една година.

Со чл. 25 од уредбата

86) Срокот на застареноста од чл. 16 од Уредбата за додатоките на деца нема да се применува на случаите што се во тек на решавањето по пријавите поднесени пред 1 ноември 1951 година.

Ако правото на додаток на деца е злобивно по поранешните прописи а пријавата поднесена во 1 ноември 1951 година, додаток може да се исплатува најмногу за три месеци уназад, сметајќи од почетокот на оној месец во кој е поднесена пријавата.

87) Почнувајќи од 1 ноември 1951 година не се врши натамошна исплата на поткрепи заради зајакнување исхраната на мајката и на новороденото дете, како ни поткрепи на фамилиите со повеќе деца предвидени со поранешните прописи.

88) Решенијата за правото на постојан додаток донесени пред да влезе во сила Напатството бр. 3492

од 17 март 1952 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/52), со кои во смисла на Напатствието за примена на Уредбата за додатоците на деца бр. 24668 од 30 октомври 1951 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/51) е признаено правото на додаток кое по Напатствието бр. 3492 од 17 март 1952 година не им припаѓа, претстануваат да важат со денот 31 март 1952 година, од кој ден треба да се запре натамошната исплата на додатоците. За престанокот на правото на додаток и за запирање на исплатата во сите случаи се донесува одделно решение.

На лицата кои по Напатствието бр. 24668 од 30 октомври 1951 година не им било признаено правото на постојан додаток, а кое им припаѓа по Напатствието бр. 3492 од 17 март 1952 година, без обзир да ли за тоа е донесено решение или не, правото на додаток ќе им се признае по нивно барање согласно на одредбата од чл. 16 ст. 2 од Уредбата за додатоците на деца.

89) Решенијата за правото на постојан додаток на деца со кои е признаено пред да влезе во сила Напатствието бр. 3492 од 17 март 1952 година правото на постојан додаток врз основа на Публичките напатствија од Претседателот на Советот за народно здравје и социјална политика на Владата на ФНРЈ, кое по Напатствието бр. 3492 од 17 март 1952 година не припаѓа, престануваат да важат со денот 31 март 1952 година, од кој ден треба да се запре натамошната исплата на додатоците. За престанокот на правото на додатоците и запирањето на исплатата во сите случаи се донесува одделно решение.

Ако врз основа на публичките напатствија било ускратено правото на постојан додатоците, кое било порано признаено во смисла на Напатствието за примена на Уредбата за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/51), а тоа право припаѓа и по Напатствието бр. 3492 од 17 март 1952 година, ќе се донесе ново решение за правото на додаток со кое поранешното решение за ускратување правото на додаток ќе се стави во сила од денот кога било донесено.

Во случаите кога врз основа на Публичките напатствија од Претседателот на Советот за народно здравје и социјална политика на Владата на ФНРЈ бр. 29061 од 30 ноември 1951 година е ускратено правото на постојан додаток на деца што било порано признаено во смисла на Напатствието за примена на Уредбата за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/51), решенијата за ускратување правото на постојаниот додаток остануваат и натаму во важност ако правото на додаток не припаѓа ни по Напатствието бр. 3492 од 17 март 1952 година. Во овие случаи износите на додатоците исплатени пред да се донесе решението за ускратување на правото нема да се наплатуваат.

90) Кај год се споменува во текстот на ова напатствие „чл. 7 од уредбата“, како услов за исклучување правото на постојан додаток се зема даночното задолжување што преминува 400 динари годишно по член на домаќинство или на данок подложен доход кој преминува 2.000 месечно по член на домаќинство.

91) Сите исплати на постојани додатоци на деца што се вршат од 15 декември 1952 година се вршат во пари и во бојови. Исплатите што се вршат по 15 декември 1952 година, без обзир на кој период се однесуваат, се вршат само во пари.

92) На корисниците што се даночни обврзници ќе им се исплати постојан додаток на деца за месец декември 1952 година кога нивното право на тој додаток ќе биде определено со ново решение од надлежниот завод за социјално осигурување на околицата (градот) врз основа на поднесените докази за висината на даночното задолжување односно за висината на доходот што подлежува на данок за 1951 година.

Само во оние случаи кога даночното задолжување изнесува помалу од 200 динари годишно или кога доходот подлежи на данок изнесува помалу од 1.000 динари месечно по член на домаќинство — претпријатијата можат да ја продолжат исплатата на постојаниот додаток додека не се донесат решенија од над-

лежниот завод за социјално осигурување на околицата (градот).

93) На лицата кои по поранешните прописи имале право на постојан додаток на деца, а по изменетата и дополнетата Уредба за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 59/52) и по ова напатствие го немаат веќе тоа право — им престанува исплатата на постојаниот додаток на деца со денот 30 ноември 1952 година. Ако на такви лица им е исплатен постојаниот додаток за времето по овој срок, исплатениот износ ќе се исплати од корисникот.

94) На побарувањата за постојан додаток на деца од времето пред 30 ноември 1952 година ќе се применува Напатствието за примена на Уредбата на додатоците на деца бр. 3492 од 17 март 1952 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/52) и Напатствието за дополнување на Напатствието за примена на Уредбата за додатоците на деца („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 37/52).

95) Ова напатствие влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“, а ќе се применува од 1 декември 1952 година.

Бр. 15471

10 декември 1952 година
Белград

Го застапува

Претседателот на Советот за народно здравје и социјална политика
на Владата на ФНРЈ
Министерот на финансите на ФНРЈ,
Милентије Поповиќ, с. р.

706.

Врз основа на чл. 56 од Уредбата за данокот на доход пропишувам

НАПАТСТВИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ УВЕРЕНИЈА ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИМОТ, ЗА ПРИХОДИТЕ И ДАНОКОТ НА ДОХОД НА КОРИСНИЦИТЕ НА ПОСТОЈАН ДОДАТОК НА ДЕЦА

I. Уверение за големината на земјоделскиот имот, на приходите и данокот на доход на корисниците на постојан додаток на деца издава органот за финансии на народниот одбор на околицата (градот) на чија територија корисникот на додатоците има свое пребивалиште (место на постојаното живеење).

Во градовите поделени на општини, уверението од претходниот став го издава органот за финансии на народниот одбор на општината.

II. Големината на земјоделскиот имот, износот на приходите и износот на данокот на доход на корисникот на постојан додаток на деца се внесуваат во уверението врз основа на податоците од органот за финансии доколку тој располага со такви податоци. Ако овој орган не располага со сите потребни податоци, ќе го упати корисникот на додатоците да ги прибави од оние органи што водат евиденција за нив (на пр.: од катастарска управа ќе се прибават податоци за големината на земјоделскиот имот, од селанска работна задруга податоци за исплатена рента односно камата и за приходите за работните дни итн.) и да ги поднесе до органот надлежен за издавање уверенија. Извештаите што ги издаваат оние органи мора да бидат потпишани од овластените лица и снабдени со службен печат, во спротивно не смеат да се земаат во обзир.

Ако корисникот на постојан додаток на деца има земјоделски имот во друга околица односно ако покрај имотот во околицата на живеењето има имот и во друга околица или во друга околица остварува приходи кои се земаат во обзир при познанањето на правото на постојан додаток, е должен за големината на тој имот, за данокот што го плаќа и за приходите што ги остварува да прибави извештај од органот за финансии на дотичната околица и да го поднесе до органот што треба да му го издаде уверението.

Потврдата во уверението дека корисникот нема друг земјоделски имот односно дека нема други приходи што влијаат на правото на постојан додаток на деца, осем пријавените, односно дека воопшто нема земјоделски имот ниту други приходи, се дава врз основа на изјава од двајца сведоци. Оваа изјава мора да биде заверена по прописите од Законот за заверување потписи, ракописи и преписи.

Одредбите од претходните ставови ќе се применат и кога се прибавуваат податоци за земјоделски имот, ва приходите и данокот на доход на лицата кои со корисникот на додаток на деца живеат во исто домаќинство и чиј имот, данок на доход и приходи се земаат во обзир при признавањето на правото на овој додаток (брачен другар, деца, односно внуциња за кои се отварува постојан додаток).

III. Ако корисникот на постојаниот додаток живее во одделно домаќинство со членовите на својата поблиска фамилија а тој или членовите на поблиската фамилија се сопственици на земјоделски имот или имаат приходи подложни на данок од други извори, или покрај земјоделскиот имот имаат и приходи од други извори при издавањето на уверението ќе се постапи на следен начин:

1) Ако корисникот на постојаниот додаток или член од неговата поблиска фамилија е сопственик на земјоделски имот, а нема приходи подложни на данок од други извори, во уверението што му се издава на корисникот ќе се внесе:

а) поврвнината на земјоделскиот имот што е сопственост на корисникот на додатокот односно на членовите од неговата поблиска фамилија. Како земјоделски имот се смета секое земјиште способно за земјоделска обработка. Земјиште под зграда и дворови до 500 м² не се сметаат за земјоделски имот;

б) поврвнината на обработливниот дел од земјоделскиот имот на корисникот односно членовите од неговата поблиска фамилија. Во обработлива поврвнина се засметуваат: ниви (ораници), градини (бавчи), ливади, овоштарници и лозја. Ако се сомнева дали некое земјиште се смета за обработливо или не, ќе се побара мислење од катастарската управа. Поврвнината на земјоделскиот имот и обработливата поврвина ќе се искаже во хектари.

Големината на земјоделскиот имот се внесува по состојбата на 1 декември 1952 година.

Големината на земјоделски имот во околните во кои е извршен катастарски премер се внесува во уверението врз основа на податоците од катастарската управа, а во други околности врз основа на уверението од народниот одбор на општината. Кога се издава потврдата за големината на земјоделскиот имот катастарската управа е должна да земе изјава од корисникот на постојаниот додаток дека состојбата по катастарската евиденција не е изменета;

в) износот на приходот што служел како даночна основица за облог на данокот на доход од земјоделски имоти за 1951 година. Во приходот се засметува и приходот постигнат од имот што не се смета за обработлива поврвина ако имало таков приход.

Ако корисникот на додатокот односно членовите од неговата поблиска фамилија не го обработуваат имотот сами туку го даваат во закуп, закупнината за 1951 година ќе се смета како приход од земјоделски имот и ќе се внесе во уверението, па и тогаш ако на неа е обложен данок на доход од други занимања и имот;

г) обложениот данок на доход на земјоделските домаќинства на приходите од земјоделскиот имот за 1951 година. Ако корисникот на додатокот и членовите од неговата поблиска фамилија имаат имоти на подрачја на повеќе околин, во кои биле одделно задолжени со данок, тогаш како данок ќе се земе збирот на даноците обложени во сите тие околин.

Како данок на корисникот на постојан додаток што го дава својот имот односно имотот од членовите на својата фамилија во закуп, се смета износот обложен на закупнината по стопите предвидени за облог на данокот на доход на земјоделските домаќин-

ства за 1951 година. Овој данок го пресметува органот што го издава уверението;

д) презиме, име, занимање и години возраст на корисникот и на сите членови од неговата поблиска фамилија. Податоците за бројот на членовите на домаќинството се внесуваат во уверението спрема состојбата на 1 декември 1952 година. Ако потоа имало некакви промени и тие ќе се назначат во уверението, а исто така и датумот кога настапиле.

2) Ако корисникот на додаток и членовите од неговата поблиска фамилија покрај земјоделскиот имот имаат приходи подложни на данок и од други извори на приходи (во натамошниот текст: други приходи) кои се живна сопственост во уверението што му се издава на корисникот ќе се внесат;

а) податоците споменати во точ. 1) под а), б) и в) од ова напатствие;

б) износот на други приходи за 1951 година. Како други приходи се сметаат приходите од друг имот кој не се смета за земјоделски имот (кирија од згради издадени под закуп, закупна вредност на зградите што ги користи сопственикот сам, кирија од подвижни ствари дадени во закуп, приход од земјиште кое не се смета за обработлива поврвина во случај ако сопственикот нема други приходи од земјоделството итн.) и приходи од самостојната стопанска дејност (приходи од адвокатска пракса, од приватна лекарска пракса, од занаетчиство, превозништво итн.). Овие приходи се внесуваат во уверението во износот утврден од даночната комисија при обложувањето на данокот на доход за 1951 година.

Приходите од згради што се времено ослободени од данок не се сметаат за приходи во смисла на претходниот став и не се внесуваат во уверението;

в) данокот на збирот на приходите од земјоделството и од други приходи подложни на данок. Овој данок ќе го пресмета органот што го издава уверението, земајќи го за основица збирот на приходите од земјоделството и од други приходи и применувајќи ги стопите пропишани за облог на данокот на доход на земјоделските домаќинства за 1951 година;

г) податоците за корисникот на додатокот и на членовите на неговата поблиска фамилија.

3) Ако корисникот на додатокот и членовите од неговата поблиска фамилија немаат земјоделски имот, а имаат други приходи подложни на данок, во уверението што му се издава на корисникот ќе се внесе износот на овие приходи и податоците за него и за членовите од неговата поблиска фамилија.

IV. Ако корисникот на додатокот живее во одделно домаќинство со членовите од својата поблиска фамилија, а тој или членовите од неговата поблиска фамилија се сосопственици во неподелен земјоделски имот или во неподелен друг имот што донесува приход подложен на данок, при издавањето на уверението ќе се постапи на следен начин:

1) ако корисникот на постојан додаток или член од неговата поблиска фамилија е сосопственик во неподелен земјоделски имот, на кој живеат други сосопственици односно што се издава во закуп, а ни тој ни членовите од неговата поблиска фамилија немаат друг земјоделски имот ниту други приходи подложни на данок, во уверението што му се издава на корисникот во ваков случај се внесува само делот од земјоделскиот имот, делот од обработливата поврвина и делот од приходите и данокот што отпаѓа на сосопственичкиот дел од имотот на корисникот и на членовите од неговата поблиска фамилија.

2) Ако корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија покрај сосопственоста на неподелен земјоделски имот има и друг земјоделски имот или има други приходи подложни на данок, во уверението што се издава ќе се внесе:

а) вкупната поврвина на сопствениот земјоделски имот и поврвнината на сосопственичкиот дел во неподелен имот;

б) вкупната обработлива поврвина на обата дела на имотот;

в) збирот на приходите од обата дела на имотот

и други приходи доколку ги остваруваат корисникот на додатокот и членовите од неговата поблиска фамилија;

г) износот на данокот на доход. Ако корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија покрај уделот во неподелен земјоделски имот има и свој одвоен земјоделски имот, како данок ќе се зема збирот на даноците што отпаѓа на неговиот сопственички дел на неподелениот имот и обложениот данок на приходот од неговиот одвоен имот. Ако покрај приходите од земјоделски имот корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија има и други приходи подложни на данок, тогаш како данок ќе се зема износот кој по стопите пропишани за облогот на данокот на земјоделските домаќинства за 1951 година отпаѓа на збирот на сите вакви приходи;

д) податоците за корисникот на додатокот и за членовите од неговата поблиска фамилија.

3) Ако корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија е сопственик на друг имот што дава приход подложен на данок, во уверението ќе се внесе износот на приходот што отпаѓа сразмерно на неговиот законски дел од имотот. Ако корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија покрај приходите од сопственички имот има приходи и од својот одвоен имот, во уверението ќе се внесе збирот на едните и другите приходи.

V. Ако корисникот на додатокот со членовите од својата поблиска фамилија живее во заедничко домаќинство и со други роднини (родители, браќа, сестри, внуци, свекор, свекрва, родители на жена му итн.), а домаќинството има земјоделски имот или друг имот кој делумно е сопственост на корисникот на додатокот или членовите од неговата поблиска фамилија или тие се сопственици на неподелен таков имот или се овластени на наследување на целиот имот или на еден дел, при издавањето на уверението на корисникот на додатокот ќе се постапи на следен начин:

1) Ако домаќинството на корисникот на додатокот има само земјоделски имот, тогаш во уверението ќе се внесе:

а) поврвнината на ситот имот што е сопственост на домаќинството односно на неговите поодделни членови, како и сета обработлива поврвнина на таков имот. Ако корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија е законски наследник на дел на неподелен земјоделски имот на кој живеат други сопственици (на пр.: брачен другар од корисникот на додатокот наследил имот од својот татко, на кој живеат други негови роднини), во земјоделскиот имот на домаќинството ќе се засмета и законскиот дел од наследениот имот;

б) износот на приходот остварен на имотот споменат под а) за 1951 година;

в) обложениот данок на доход за 1951 година на збирот на приходите споменати под б). Ако приходите што се внесени во уверението не биле оданочени во една околина односно на име едно домаќинство, како данок ќе се земе и збирот на даноците обложени на сите тие приходи;

г) презиме, име, занимање и години возраст на корисникот на додатокот, на членовите од неговата поблиска фамилија и на сите роднини што живеат со нив во домаќинството, а се сопственици на имот што е внесен во уверението или се овластени на законско наследување. За секое од овие лица ќе се назначи уште и степенот на роднинството спрема корисникот на додатокот.

2) Ако домаќинството на корисникот на додатокот покрај приходи од земјоделскиот имот има и други приходи подложни на данок, тогаш во уверението ќе се внесе и нивниот износ, а како данок ќе се земе износот кој по стопите пропишани за облог на данокот на земјоделските домаќинства за 1951 година отпаѓа на збирот на сите приходи на домаќинството.

3) Ако домаќинството нема земјоделски имот а има други приходи подложни на данок, во уверението

ќе се назначи нивниот износ, а покрај тоа ќе се внесат уште и податоците за членовите на домаќинството предвидени во точ. 1) под г).

VI. Ако корисникот на постојаниот додаток е член на селанска работна задруга, при издавањето на уверението ќе се постапи на следен начин:

1) ако имотот што е внесен во задруга е сопственост на корисникот на додатокот или на членовите од неговата поблиска фамилија, а тие живеат во одделно домаќинство, во уверението ќе се назначи:

а) износот на приходите од окуќината за 1951 година и износот на други приходи подложни на данок ако ги имало домаќинството;

б) износот на данокот на доход од земјоделските домаќинства на збирот на сите приходи под а);

в) износот на каматата односно рентата за внесената земја во задругата и износ на приходите примени за работните дни;

г) 3% данок на збирот на приходите од каматите односно рентите и приходите за работни дни;

д) податоците за корисникот на додатокот и за членовите од неговата поблиска фамилија.

2) Ако корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија е сопственик на имот внесен во задруга, а тој и членовите од неговата поблиска фамилија живеат на окуќината во заедничко домаќинство со други сопственици, тогаш во уверението покрај податоците под 1), ќе се внесат уште и податоците за другите членови на домаќинството.

3) Ако корисникот на додатокот или член од неговата поблиска фамилија е сопственик на имот внесен во задруга, а тој со членовите од својата поблиска фамилија не живее на окуќината и не работи во задругата, во уверението што му се издава, покрај податоците од точ. 1) и 2), ќе се назначат уште и колку камата односно рента за внесената земја во задруга отпаѓа на неговиот законски дел на оваа земја.

Ако корисник на додаток од претходниот став или член од неговата поблиска фамилија има и други приходи подложни на данок, тогаш како данок на корисникот ќе се земе износот што би се обложил на збирот на тие други приходи и на оној дел од приходите од окуќината што му припаѓа нему и на членовите од неговата поблиска фамилија, а по стопите пропишани за облог на данокот на земјоделските домаќинства за 1951 година. Добивениот износ ќе се наголеми за делот на данокот на доход од каматите односно рентите за внесената земја, кој отпаѓа сразмерно на законскиот удел на корисникот во имотот внесен во задругата. Данокот на примането за работните дни на роднините што живеат на окуќината нема во ваков случај да се земаат во обзир.

VII. Кога се определува сопственичкиот дел на земјоделски имот, на приход или данок на корисникот на додатокот и на членовите од неговата поблиска фамилија или на други роднини кои живеат со него во домаќинството, како сопственици ќе се сметаат и лицата кои на сопственичкиот имот имаат само право на плодоуживање.

VIII. Како обложен данок за 1951 година во сите случаи наведени во претходните одредби се подразбира бруто износот на данокот без никакви одбитоци на име повластици признаени поради издршка на малолетни деца или на други членови неспособни за работа, поради членство во селанска работна задруга, поради вршење на други важни задолженија итн.

Ако првобитно обложениот данок или првобитно утврдената даночна основа била дополнително намалена во ревизионата постапка (во постапка за обнова по чл. 47 од Законот за даноците од 26 декември 1946 година односно по чл. 52 од Основниот закон за општествени придонес и за даноците од 29 декември 1951 година), во уверението ќе се внесе данокот односно даночната основа која била првобитно утврдена. Актите по вака извршената ревизија ќе се исцрпат до колку совет на народната република — управата за приходи — на согласност, па издаденото уверение ќе се замени со ново со важност од 1 декември 1952

година доколку стопанскиот совет се согласи со извршената ревизија. Нови ревизии на облогот на данокот за 1951 година во корист на корисникот на постојан додаток на деца можат да се вршат само во согласност со стопанскиот совет на народната република.

IX. Во уверението што му го издава на корисникот на додатокот органот за финансии мора да потврди дека корисникот како и членовите на неговата поблиска фамилија односно роднините кои живеат со него во исто домаќинство немаат друг имот ниту приходи осем имотот и приходите назначени во уверението односно дека воопшто немаат имот ниту приходи што влијаат на признавањето на правото на постојан додаток на деца.

X. Ова напатствие влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“.

Бр. 11010

16 декември 1952 година

Белград

Министер на финансии на ФНРЈ,
Миленковиќ Поповиќ, с. р.

707.

Врз основа на чл. 11 и 42 од Законот за еднообразното сметководство пропишувам

НАПАТСТВИЕ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ ИНВЕНТАРИСАЊЕТО (ПОЛИСОТ) КАЈ СТОПАНСКИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА

I. За да се утврди фактичната состојба на средствата и нивните извори и да се овозможи согласувањето на искажаните состојби по книгите со утврдената фактична состојба, на крај на секоја работна година, а под последниот датум на таа година, задолжително се врши попис (инвентарисање) на сите средства и нивните извори во претпријатието. Со годишното инвентарисање се опфаќаат и средствата што не му припаѓаат на претпријатието туку се наоѓаат кај него на чување, обработка, преработка или доработка, но такви средства се искажуваат одвоено и не влегуваат во билансот, туку се искажуваат зад билансот. Пописот мора исто така да ги опфати сите побарувања и сите обврски на претпријатието.

Инвентарисањето, по правило, се врши и при секое примопредавање на должност на ракувачите на материјални вредности, и тоа се инвентарисаат сите средства што се предмет на примопредавањето. Доколку инвентарисањето е во врска со примопредавањето извршено во текот на последниот квартал на работната година, по исклучок, може да се одустане од задолжителното инвентарисање на крајот на работната година на оние средства што биле предмет на примопредавањето. Во тој случај сите промени настанати кај оние средства од денот на нивното инвентарисање до крајот на работната година, се внесуваат во пописот дополнително, врз основа на документите за излезот и влезот.

Осем тоа, инвентарисање може да се врши, по потреба, и во текот на целата година по поодделни видови или групи материјални вредности, или по поодделни складишта, погони и сл.

Од задолжителното инвентарисање во смисла на ст. 1 од оваа точка се изземаат претпријатијата што стапиле во ликвидација.

II. За да се изврши работата околу годишното инвентарисање правилно и на време претпријатијата ќе постапат во смисла на следните одредби:

1) За да се изврши инвентарисањето управниот одбор на претпријатието формира од редовите на членовите на работниот колектив потребен број комисиии за инвентарисање. Ако има потреба за тоа се назначува уште и централна комисија за координација на работата на сите комисиии за инвентарисање. Членови на комисиите не можат да бидат лицата што ракуваат со материјални вредности, како ни раководителите на поодделни складишта и сл. Со самата работа околу инвентарисањето раководи стопанско-сметковниот сектор (сметководство-книговодство) на претпријатието.

2) Првата задача на централната комисија, односно — каде што ја нема оваа, — на комисијата за попис, е во тоа веднаш да се состави план за работа околу инвентарисањето и неговото организирање. Овој план мора да ги содржи сите дејства што треба да се извршат пред и при инвентарисањето. За секое дејство се определува срок до кој тоа треба да биде извршено, распоредувајќи ги датумите така што целата работа околу инвентарисањето да биде завршена до последниот ден на работната година.

3) Централната комисија, односно комисијата за попис, мора на време да го подготви ситот материјал што е потребен за попишување: доволен број обрасци за инвентарисање, во кои треба веднаш да се внесат називите на видовите, единиците на мерка и номенклатурните броеви по поодделни категории материјални вредности. Пописните листи треба да се групират спрема синтетичките конта на основниот распоред на контата. Во рамките на поодделни синтетички конта на материјалните вредности (суровини, материјали, готови производи, полупроизводи, основни средства), треба да се изврши класификација на одделни листови по основните групи на важејќата номенклатура. Ако поодделни видови материјали се водат во мерки различни од оние што се пропишани во важејќата номенклатура, треба да се изразат и во мерка по оваа номенклатура.

Состојбата од книговодството ќе се внесе во обрасците дури по извршениот физички попис.

4) Сите материјали, стоки, основни средства итн., морат да се попишат по определен систем. Затоа пописот мора да се изврши сортирање на сите материјални вредности со цел да се изврши пописот што полесно и побрзо. Пописните листови мораат да бидат сложени и рекапитулирани по одделните синтетички конта соодветниот основен распоред на контата, и се прават со копирање во потребен број примероци.

5) Работата околу инвентарисањето има три фази: а) утврдување, мерење, броење, и детални описи на материјалните вредности во натура на одделни обрасци подготвени однапред;

б) парично пресметување на утврдените и изброените средства, а по утврдената цена во смисла на точ. 9, 11, 14, 15 и 16 од ова напатствие, односно по намалената цена (напр.: во врска со попишувањето квалитетот на поодделни видови материјални вредности во смисла на објаснението што е дадено при секоја категорија на средствата одделно); и

в) утврдување разликите помеѓу попишаните фактични залиси и запасите книжени во книговодството, како и изнајдување разлози за овие неслагања, и утврдување разлики што произлегле поради примената на поинакви цени при инвентарисањето.

Сите три фази работа може да ги работи една комисија ако е претпријатието мало или ако располага со ограничен број видови материјални вредности. Но, во поголемите претпријатија и во оние што имаат голем број објекти за попис комисиите можат да се определат и по фазите на работата. Во тој случај сите членови на комисијата ги потпишуваат сите пописни листи, а секоја комисија за својот делокруг, односно за својата фаза за работата составта општ извештај за установената состојба. Осем тоа, секоја пописна листа треба да биде потпишана и од ракувачот (чуварот) на попишаните средства.

Членовите на комисијата сносат полна одговорност за точноста на утврдената состојба на запасите и за правилното составтање на пописните листи и извештаи.

6) Секој вишок како и мањок на средствата што ќе се утврди со пописот мора одма да се книжи на одделно аналитичко конто на вонредните и непосредните расходи, односно на вонредните и непосредните приходи. Ова книжење е времено, додека не се утврди точно вистинската причина за вишокот или мањокот. Кога ќе се утврди вистинската причина за вишокот или мањокот се врши конечно книжење и тоа: вишокот, по правило, се книжи во корист на вонредните и неработните приходи, а мањокот на терет на лицето што е одговорно за утврдениот мањок доколку таков

мањок станал со нечија вина, инаку отписот на мањокните се врши на начинот предвиден во точ. 19 од ова напатствие.

7) Основните средства се проценуваат по цените по кои се книжени во книговодството.

Исклучок од тоа прави сточниот фонд во земјоделството кој се проценува по пазарнишните цени. Кај сточниот фонд треба одделно да се искаже разликата што се јавува помеѓу состојбата на почетокот и на крајот на работната година поради примената на различни цени, а одделно наголемувањето или намалувањето количината на добитокот на крај на работната година во однос на почетокот на работната година, со тоа што ова наголемување или намалување да се пресмета по пазарнишните цени на крајот на годината. Разликата во износот помеѓу состојбата на книговодството и состојбата што е пресметана врз основа на пазарнишната цена при инвентарисањето, се книжи на контата: Основни средства и фонд на основите средства. Но, разликите помеѓу состојбата на сточниот фонд на почетокот на работната година и состојбата на сточниот фонд на крајот на работната година, пресметан во обата случаја по пазарнишната цена на крајот на работната година, доколку се работи за наголемување на сточниот фонд, се наплатуваат од средствата за инвестиции, односно од инвестиционите кредити. Доколку нема доволно средства за инвестиции, ни инвестиционен кредит, а за да оствари претпријатието доход, тоа ќе го реализира вишокот на сточниот фонд. Ако се работи за намалување на сточниот фонд наведената разлика се уплатува на издвоените средства за инвестиции од обртните средства, а на терет на доходот.

Оние основни средства што ќе се најдат евентуално како вишок и за кои не постои книжна цена ќе се проценат комисијски. При тоа таквите средства, доколку постојат податоци, ќе се проценат до првобитната набавна цена, додека за истрошеноста се утврдува износот на амортизацијата кој се внесува во корист на исправката на вредноста на основите средства.

Редовен книговодствен отпис (амортизација) се врши по индиректен метод, т.е. на тој начин што утврдениот износ на истрошеноста да се отпишува на терет на фондот на основите средства, а во корист на исправките на вредноста на основите средства.

Довршените инвестициони работи треба да се попишат како други основни средства на соодветните конти на основите средства. Довршените инвестициони поправки се опфаќаат по индиректен пат преку исправките на вредноста на основите средства, на тој начин што за износот на завршените инвестициони поправки се задолжува контото на исправките на вредноста и одобрува контото на завршените инвестициони и инвестициони поправки, а истовремено се задолжува контото на финансирањето инвестициони поправки од амортизациониот фонд во корист на фондот на основите средства. Инвестиционите работи во тек (недовршени), било да се изведени од други, било во сопствена режија, треба парично да се искажат спрема фактички настанатите трошкови до последниот ден на работната година, што им одговара на ангажираните средства за таа цел, односно висината на исплатените пресметковни ситуации.

8) Попис на ситниот инвентар се врши одвоено за ситниот инвентар на запас а одвоено за ситен инвентар на експлоатација. Ситниот инвентар на запас се попишува на ист начин како и суровините и материјалите (да се види точ. 9).

Инвентарисањето на ситниот инвентар во експлоатација, се врши одеднаш во целото претпријатије или барем одеднаш во поедино одделение. Ова се постигнува на тој начин што истовремено да излезе во определеното одделение доволен број комисији што можат да извршат попис на ситниот инвентар кој се наоѓа во односното одделение, во најкраток срок.

Комисиите мораат да имаат подготвени списоци составени врз основа на задолжувањето на секој поединец (по алатни книшки и алатни марнички), а да може пописот да се изврши што побрзо и што поточно.

При пописот на ситниот инвентар во експлоатација, мора да се води сметка за тоа инвентарот што е даден во експлоатација — да не е наполно дотрасен, во кој случај треба да се опише на терет на соодветното konto во класата 4, односно класата 5, кое било теретено, а по одбитокот на вредноста на отпадеците (стари материјали).

9) Инвентарисањето на запасите на суровини и материјали, како и полупроекти, претставува, по правило, еден од најобемните работи при пописот. За да се изврши инвентарисањето на суровините, материјалите и полупроектите што поуспешно и на време, треба претходно кај некои видови материјали на складиштето да се провери нивното сместување по полиците и рафовите, сталажите и долапите и сл. При тоа треба да се преземат потребни мерки материјалите да се разместат правилно, да се сортирани по видовите и димензиите и снабдени со номенклатурни картички според номенклатурата што ја употребува претпријатието, така да може пописот да се изврши правилно и без грешки. Во спротивно, пописот на запасите на материјали ќе задоцни, а ќе се наголеми и самата работа на обработувањето податоците на пописот.

Инвентарисањето на суровините и материјалите се врши со мерење или со броење во натурални мерки. Кај материјалите што се наоѓаат упакувани, во т. нар. оригинално пакување, а кое е неповредено, не треба да се отвора пакувањето, туку во пописот може да се внесе количината врз основа на податоците од документите. Пописот на материјалите се врши како во главни складишта, така и во т. нар. прирачни или временни складишта (во погоните).

Суровините и материјалите што се наоѓаат во погони, а на кои не започнала работата до вклучително последниот ден на работната година, мораат формално да се вратат на складиште под овој ден и да се опфатат со пописот во рамките на запаси на суровини и материјали. На тој начин пописот на суровините и материјалите ги опфаќа сите количини суровини и ситен материјал на кој уште не започнала работата, без обзир каде се наоѓаат тие.

Количините на кабастни материјали, чие мерење на тежината би создавало големи трошкови и тешкотии се проверуваат со надворешно мерење на обемот, специфичната тежина и сл., а никако од око. Но за да може со вака пресметување да се дојде до фактичната количина, потребно е теренот на кој се сместува материјалот да биде претходно правилно нивелиран, а материјалот сложен во правилни геометриски фигури.

Пописот на суровините, материјалите, полупроектите и готовите производи треба да почне на време според природата и големината на претпријатието и бројот на видовите на средствата што се попишуваат, но најрано три месеци пред да се заврши работната година, а така што пописот да биде завршен заклучно со последниот ден на работната година. Претпријатијата го вршат инвентарисањето, по правило, без да го запрат нормалниот тек на работата. Но претпријатијата можат да извршат инвентарисање во краток срок од еден до три дена, доколку процесот на производството дозволува да се запре сета работа на претпријатието, во кој случај се запра сета работа на претпријатието со тоа што загубените работни дни да се надокнадат со работа во неделените дни пред или по инвентарисањето. Во тој случај може да се формира потребен број комисији кои треба во определен најкраток срок да го извршат целокупниот попис.

Сите промени настанати од денот на пописот до последниот ден на работната година се внесуваат во пописот дополнително врз основа на документацијата за излезот и влезот.

Пописните листи за попис на суровини, материјали, полупроекти и готови производи се состават на соодветни обрасци, подготвени однапред.

Суровините, материјалите, набавените полупроекти и делови, како и набавените стоки, се пресметуваат по просечната цена во периодот од последните 6 мес

сеци на работната година, наголемена за превозните трошкови и за други трошкови настанати околу набавката. Доколку немало набавки во тој период, се зема просечната набавна цена за сета работна година. За некурентни запаси на сировини и материјали, бидејќи настанал губиток на квалитетот, се зема цената што би можела да се постигне на пазар, односно цената за старите материјали и отпадоци.

Конечната разлика што настанува по меѓусебните пребијања поради промените на цените при пресметувањето на запасите на материјали во смисла на претходниот став, доколку во целост дошло до наголемување цената на запасите на материјали, се книжи во корист на вонредните и неработните приходи — одделно аналитичко konto. Бидејќи се работи за неостварени вонредни приходи, тие треба да се разграничат на крајот на работната година и во билансот да се искажат под позицијата на пасивните временски разграничувања. На почетокот на идната работна година пасивните временски разграничувања се ликвидираат и нивното салдо се пренесува на вонредните и неработните приходи од таа година.

Ако поради конечната разлика во смисла на претходниот став дошло до намалување на цената на запасот на материјали, оваа разлика се книжи преку вонредните и неработните расходи — одделно аналитичко konto — на терет на остварениот доход од текуќата работна година.

10) Инвентарисањето на запасите на готови производи се врши во поглед на техниката на работата на ист начин како и инвентарисањето на запасите на материјали. При инвентарисањето на готовите производи треба да се обрне нарочно внимание дали готовите производи се правилно класирани, т.е. дали му одговараат на утврдениот квалитет.

Ако се утврди дека е потребно поодделни производи да се сведат на пониска класа по квалитетот, доколку запасите се водат по планската цена на чинењето, треба да се исправи и прокниженото евентуално намалување на цената на чинењето кај односниот вид производ. Исто така, ако се утврди мањок на готовите производи, а доколку запасите се водат по планската цена на чинењето, покрај книжењето на контото на запасите на готови производи треба да се исправи и евентуалното претходно книжење на контото на намалувањето односно на наголемувањето на цената на чинењето (629).

11) Пописот на полупроизводите од сопственото производство се врши во поглед на техниката на работата на ист начин како и пописот на материјали односно готови производи. И овде, како и кај готовите производи треба да се обрне нарочно внимание дали готовите производи се правилно класирани, т.е. дали му одговараат на утврдениот квалитет.

Готовите производи и полупроизводи од сопственото производство се проценуваат по фактичната цена на чинењето, со евентуалните исправки во смисла на прописите од претходната точка.

12) За да се опфатат правилно и потполно сите материјални вредности, сета стока што им е испратена на купувачите до вклучително последниот ден на работната година мора да се фактурира под истиот ден под кој е пратена, и за износот да се задолжат купувачите под истиот ден. Претпријатието односно купувачот доколку не ја примил сета стока до вклучително последниот ден на работната година, ќе ја внесе во одделен список како стока односно материјал на пат. Фактурирниот износ на таква стока ќе му се одобри исто така под истиот датум на добавувачот.

Согласувањето на состојбата на односите помеѓу купувачите и добавувачите се врши во смисла на одредбата од точ. 16 од ова напатствие.

Фактурисаната стока што не е наплатена треба да се искаже како активна позиција на одделното аналитичко konto на реализацијата по цената на чинењето, додека износот на реализацијата на фактурите за таквата стока треба да се искаже како пасива на одвоено аналитичко konto исто така на синтетичкото konto на реализацијата. При анализата на запастите на матери-

јалните вредности треба да се води сметка активноста салдо на одделното аналитичко konto на реализацијата да не претставува забас, оти таквата стока се наоѓа книжена кај купувачот било како запас било како стока или материјал на пат.

13) Стоката сместена кај претпријатието, која не му припаѓа на тоа претпријатие, како што е тоа случај кај веќе продадена стока за извоз што се наоѓа уште во претпријатието и чека на диспозиција, или кај стока во јавните складишта, ја попишува она претпријатие при кое се наоѓа стоката и тоа на одвоени списоци.

На ист начин се попишува и материјалот примен на преработка, доработка или обработка, како и инвентарот примен на поправка. Но, претпријатието што го дало материјалот на преработка, доработка или обработка ќе ја внесе состојбата на овој материјал во своите пописни листи, врз основа на соодветната книговодствоена состојба, односно на соодветната документација.

14) Недовршеното производство се попишува на одделни пописни листи кои треба да имаат колони спрема елементите на задолжителната калкулација. Како недовршено производство се смета производството што се наоѓа во текот (процесот) на производството, како и она производство кое поради недостиг на материјали или некој детаљ не може да се смета за готов производ, а кое ќе се продолжи во идната работна година.

Во оние гранки на стопанството каде што се врши производството по поединечни налози, треба во пописните листи да се внесат пред да почне пописот сите недовршени налози што се регистрирани во книговодството. Пописните листи за недовршеното производство треба да се состават по гранките на дејноста во рамките на претпријатието. При пописот треба овде да се води нарочно сметка дали во недовршеното производство не се наоѓаат сировини, материјали и полупроизводи на кои уште не започнала работата, бидејќи таков материјал мора формално да му се врати на складиштето под последниот датум на работната година. Кај недовршеното производство натаму треба да се води сметка за тоа дали во некои случаи не се работи за расипување и крш (шкарт) во недовршеното производство или во деловите на истото, на пр.: дали не се работи за некоја партија недовршено производство која е во целост или делум расипана; натаму, дали не се работи за веќе извршени услуги што требало да бидат, но уште не се пресметани, а уште се водат како недовршено производство; потоа, дали не се работи за мањоци во недовршеното производство итн. Сите вакви износи треба бездруго да се отпишат на терет на соодветните conta.

Недовршеното производство се проценува по фактичните трошкови (по цената на чинењето), на недовршеното производство на денот на инвентарисањето.

При инвентарисањето на недовршеното производство мора да се утврди исто така во неговиот состав да не влегле трошкови на откажани (сторнирани), времено запрени и некомплетирани порачки, што не се предвидени да се продолжат во идната година.

Како откажани (сторнирани) порачки се смета недовршеното производство на кое е прекратена работата било поради изземањето на односките производи од програмата на претпријатието, било поради откаж од порачачот.

Трошковите на овие порачки мораат да се искажат во инвентурата одвоено, и тие, доколку не се наплатени од порачачот се пренесуваат на терет на вонредните расходи. При тоа се одбија вредноста што ја имаат тие за евентуалното продолжување на работата за друго производство или како отпадоци.

На ист начин се искажуваат при пописот т. нар. времено запрени порачки. Ако за такви порачки не е предвидено во самостојниот план на претпријатието за идната година да се продолжи нивното производство, со нив се поставува на ист начин како и со откажаните (сторнираните) порачки.

15) Запасите на трговски стоки кај нетрговските претпријатија се проценуваат на ист начин како и суровините, материјалите и набавените полупроизводи, т.е. по просечната набавна цена за период од последните 6 месеци на работната година, односно во случај каде немало набавки во тој период, по просечната набавна цена за сета работна година, а во обата случаја наголемена за зависните трошкови за набавка. Со разликата што се јавува поради вакво пресметување се постапува во смисла на ст. 9 точ. 9 од ова напатствие.

Доколку претпријатието ги води стоките по продавната цена ја искажува разликата помеѓу набавната и продавната цена на одделно konto.

16) За записите на стоки во трговијата (во трговската мрежа) се применува истата техничка постапка во врска со инвентарисањето, како и кај други запаси на материјални вредности. За да се обезбеди што е можно исправен и поточен попис, пописните листи пред да им се вратат на пописните комисији, по правило, се нумерисаат. Заради подобра прегледност, се врши исто така, по правило, поделба на стоките на:

- а) исправни стоки;
- б) стоки оштетени или со грешки, ама способни за продажба;
- в) неупотребливи стоки; и
- г) исправни стоки, но без можност да се продадат во тоа претпријатие (количини поголеми отколку е можно да се пласираат, стоки што не одговараат за тој крај или прилики и сл.).

Осеп тоа, по исклучок од ст. 2 под 1 на ова напатствие, во трговската мрежа е нужно во секој случај да се изврши инвентарисање под наследниот датум на работната година.

Доколку запасот на стоки на трговијата се води по набавната цена, при инвентарисањето се пресметува по просечната набавна цена наголемена со зависните трошкови за набавка. До просечната набавна цена се доаѓа на начинот предвиден во ст. 8 точ. 9 од ова напатствие а со разликите што се појавуваат поради вакво пресметување, се постапува во смисла на одредбата од ст. 9 точ. 9 од ова напатствие.

Доколку запасите на стоки во трговијата се водат по продавната цена, снот запас утврден со инвентарисањето се пресметува по продавната цена, а евентуалната разлика што се јавува затоа што постоеле во книговодството разни продавни цени за ист производ, се пресметува преку контото 691 Пресметана разлика во цената. Кај ваков начин на водење запаси при инвентарисањето во пописните листи мораат да се искажат поединечно сите производи по набавната и по продавната цена, како и разликата помеѓу овие износи.

Негативните и позитивните разлики меѓусебно се компензираат и на тој начин се доаѓа до конечниот износ на разликата што се пресметува преку контото 691 Пресметана разлика во цената. Разликата што се јавува во врска со сводењето салдото на контото 691 на износот на разликата помеѓу продавната и набавната цена на запасите на стоки на крај на годината, се книжи на контото 470.

17) Проверката на обврските и побарувањата што произлегуваат од стопанско-правните односи помеѓу стопанските претпријатија се врши преку упоредувањето на изводите од сметките (контата) се книжењата во книговодството. За таа цел секое претпријатие им испраќа на своите должници изводи од сметките со позив да ги платат ненаплативите фактури, како и со барање изводите да ги прегледаат, потврдат и да ги вратат во најкраток срок (најмногу десет дена). Од своите поверители претпријатијата мораат да ги побараат со писмо и изводите од сметките. Ако не се слагаат обостраните книжења помеѓу должниците и поверителите, треба да се утврдат разлозите за неслагањето и да се исправат евентуалните грешки и конечно да се согласат сите книжења во писмена форма. Во поодделни случаи кога би се јавил спор за износот на задолжувањето односно побарувањето, таквото побарување треба да не се предаде на надлежната државна арбитража за да го утврди правилниот износ, а износот на побарувањата што е во спор да се прек-

нижи на спорни побарувања. Доколку должникот не го врати потврдениот извод од сметката во определените срок, односно поверителот не го испрати изводот од сметката, се смета како точна состојба состојбата во книгите на претпријатието.

Во поглед на контокорентните односи со Народната банка на ФНРЈ, евентуалното неслагање треба, по правило, да се отстрани со личен допир со банката уште во текот на последниот месец на работната година.

За да бидат извршени на време потребните соопштувања, претпријатијата треба да испратат до своите должници извод од сметката, а од своите поверители да побараат соодветни изводи и тоа со состојбата на 1 или 15 во последниот месец на работната година. Другите промени до крајот на месецот се внесуваат во пописот врз основа на документите. Обврските што се наоѓаат во спор, претпријатијата ги внесуваат во пописот секогаш во полн износ.

Во пописот исто така треба да се внесат и сите документи примени евентуално во месецот јануари, а кои носат датум од минатата година.

Сите аконтации дадени на поедини работници и службеници по службена работа, мораат да бидат ликвидирани до последниот ден на работната година, осем аконтациите на оние работници и службеници што се наоѓаат на службен пат. Треба да се настојува да се ликвидираат до последниот ден на работната година сите побарувања и долгувања, осем оние што се во спор.

До последниот ден на работната година треба да се проверат сите книжни состојби на контата на односите со буџетот, обврските за укалкулираната амортизација, обврските спрема заводот за социјално осигурување и да се извршат до тој ден сите заостанати уплати.

18) Проверката на состојбата на сите други книжења се врши со упоредување на соодветната документација со состојбата во книгите. Нарочито внимание треба да им се обрне на контата на изворите на средствата (фондови, финансирања, дотации, вонредни приходи, како и вонредни расходи).

19) Мањоците што ја преминуваат утврдената норма паѓаат, по правило, на терет на виновникот за такво мањок и мораат од него да се наплатат. Доколку мањоците што настанале не можат да се наплатат од нив паѓаат на терет на платниот фонд на претпријатието. Другите мањоци што настануваат поради разни околности (елементарни штети и сл.), како и сите вишоци, без обзир на разлозите од кои настанале, се пресметуваат на терет или во корист на остварениот доход, со книжење преку вонредните и неработните расходи, односно вонредните и неработните приходи.

Одлука за книжење на отписите на мањоците на терет на доходот и за книжење на вишоците во корист на доход, како и одлука за книжење на отписи на ненаплативите и застарените побарувања, донесува работничкиот совет на претпријатието.

Ненаплативите и застарените побарувања, доколку настанале со вина на поединци, а не можат од нив да се наплатат, паѓаат на терет на платниот фонд. Другите ненаплативите и застарените побарувања паѓаат на терет на остварениот доход и се книжат на одделно аналитичко-контото на вонредните и неработните расходи.

Сомнителните побарувања за кои не постои никаква одлука од арбитражата се искажуваат во полн износ. Ако постои одлука од арбитражата со која се одбива тужбеното барање за наплата на побарувањето, со тоа побарување треба да се постапи како со ненаплативо.

Обврските на претпријатието што застареле во текот на работната година се уплатуваат во фондот за самостојно располагање на односиото претпријатие.

Вишоците кај материјалите и готовите производи како и кај други средства утврдени при инвентарисањето, мораат да се прокнижат како вонредни и државни приходи и не смеат во никој случај да се врши преходно пребирање со утврдениот мањок, осем во

случај на очигледна замена на поодделни слични видливи материјали.

Инвентарната комисија е должна уште во текот на инвентарисањето да го известува раководството на претпријатието за утврдените неправилности за да се извикаат на одговорност евентуално виновниците а неправилностите по можност да се отстранат.

20) По завршенот попис централната комисија односно комисија за попис, состава записник и упореден преглед на состојбата на поодделни синтетички книги во паричните показатели од книгите и вра основа на извршеното инвентарисање со отстапување нагоре односно надолу без пребијање.

21) Управниот одбор на претпријатието, откако ќе ги прими записниците и предлозите од централната комисија за налезите на поодделните пописни комисији и комисиите за проценка, ќе ги разгледа сите вишоци и мањоци и ќе поднесе извештај до работничкиот совет во текот на инвентарисањето за утврдените неправилности, за мањоците и вишоците и наедно ќе даде предлог за одобрување да се книжат мањоците преку утврдената норма, и тоа во одделни случаи на терет на вонредните и неработните расходи.

Евентуалните виновници управниот одбор на претпријатието му ги предлага на надлежниот финансиски орган за казнување по Уредбата за финансиските прекршоци или ги предава на дисциплински суд, а ако постои кривично дело ги предава на јавен обвинител.

Преодни напатствија

III. Со обзир на потребата да се отстранат некои недостатоци од поранешниот стопански систем, како и во врска со предвидената ревалоризација на основните средства, при инвентарисањето на крајот на 1952 година стопанските претпријатија ќе се придржуваат уште и за следниве напатствија.

22) Стопанските претпријатија се должни да обрнат нарочно внимание на пописот на основните средства со обзир на тоа дека во првата половина на 1953 година ќе се изврши општа ревалоризација на основните средства, чие што спроведување е условено со потполно средена евиденција за основните средства во стопанските претпријатија. Во спротивно, доколку претпријатијата не ќе ја сретат својата евиденција при инвентарисањето на крајот на 1952 година, таа работа претстои во текот на 1953 година, што може да влијае на навременото извршување на ревалоризацијата во 1953 година.

Во врска со тоа, при пописот на основните средства треба да се обрне нарочно внимание дали се сите средства воведени во книгата на основните средства (книга на инвентар), и дали за секое основно средство (односно група еднакви основни средства) постои картичка со карактеристичните податоци на основното средство.

Книгата на основните средства и картичките за основните средства мораат да бидат воведени спрема следните принципи:

а) книгата на основните средства (книга на инвентар) мора да биде поврзана, нумерисана и заверена книга во која се внесуваат (хронолошки) сите основни средства онака како ги прима претпријатието. Книгата мора да има потребен број колони за нумерација на основните средства (број на инвентар), опис на добавувачите, набавна цена (во недостиг на оваа, цената од книговодството) на основното средство, како и одделна колона за евидентирање на излегувањето на основното средство (предавање, продажба, расходување и сл.). При отворањето на книгата на основните средства се внесуваат најпрво сите основни средства што се наоѓаат веќе во претпријатието.

б) Картичка за основни средства (карта за машина, карта за зграда, инвентарска карта и сл.), се испраќа, по правило, за секое основно средство одделно. Исклучок од ова може некогаш да прави серија на еднакви основни средства што имаат исти карактеристики, како и во случај кога се во прашање едноставни постројки кои не можат да се расчленат на поедини делови.

Картата за основни средства мора да ги содржи сите потребни карактеристики на основното средство, а нарочно:

- 1) назив на основното средство,
- 2) година на градењето,
- 3) производител,
- 4) добавувач,
- 5) број на инвентарот од книгата на основните средства,
- 6) ден на набавката и ден на монтажата односно ставањето во употреба,
- 7) набавна цена, книжна цена, проценка со цел за осигурување,
- 8) книговодствени отписи (стопа и износи по годините),
- 9) други ознаки на основното средство, како:

— кај машини и постројки: марка, тип, модул, фабрички број, главни димензии, посебни уреѓаи, прибор, тежина, инсталиран капацитет, вид погони (групни, поединечни, парни, електрични), кај поединечен погон број и марка на моторот, напон, сила во КС или kW, број на цртежот, место каде се наоѓа итн.;

— кај згради: згради од цврст материјал, згради од полуцврст материјал, згради од лесен материјал, катови, кубатура, место каде се наоѓа, број на честичката во земјишната книга итн.;

— кај моторни возила: вид, марка, тонажа, број седништа, предната километри итн.;

— кај инвентар: вид, цел, марка, тип, модел, фабрички број и сл.;

— кај добиток: за крупен добиток и за приплодни расни грла на друг добиток за секое грло одделна картичка со ознака: назив, име, години старост, родители а за друг добиток збирни картички по видовите и категориите на добитокот со ознака на бројот и тежината.

При установување картотека претпријатијата ги внесуваат во картичките сите наведени елементи од 1—9, доколку им се познати, во спротивно ги внесуваат само оние со кои располагаат.

23) Доколку кај стопанските претпријатија при пописот ќе се установат ненаплативи побарувања што потекнуваат од работењето до вклучително 31 декември 1951 година, таквите побарувања треба да се внесат во одделни списоци, и тоа: а) во одделен список се внесуваат побарувањата од поранешните години чија ненаплативост е утврдена на 31 декември 1951 година или порано; и б) во одделен одвоен список се внесуваат побарувањата што потекнуваат од работењето до вклучително 31 декември 1951 година, но чија ненаплативост е утврдена во текот на 1952 година. Таквите побарувања се утврдуваат само врз основа на неспорни документи дека претпријатието од определен должник го побарува таквиот износ. За секое такво побарување треба да се утврди на кој начин станало ненаплативо и како е утврдена ненаплативоста и дали постои одговорност на некој службеник од претпријатието.

Врз основа на утврдените факти работничкиот совет донесува одлука за книжењето на ненаплативите побарувања на терет на вонредните расходи и тоа одвоено на одделно аналитичко konto ненаплативите побарувања утврдени на 31 декември 1951 година и порано, а на одделно аналитичко konto ненаплативите побарувања што потекнуваат од работењето до вклучително 31 декември 1951 година, но чија ненаплативост е утврдена во текот на 1952 година.

Одлуката за книжењето на ненаплативите побарувања од поранешните години треба да содржи:

а) назив на претпријатието при кое се водат ненаплативите побарувања,

б) име односно назив на должникот од кого не може да се изврши наплата,

в) извод на ненаплативото побарување,

г) износ на ненаплативото побарување.

(д) мерки што се преземени против службениците на претпријатието ако постои нивна одговорност за такви побарувања.

Одлуката е составен дел од пописниот материјал.

24) На ист начин како и ненаплативите побарувања што потекнуваат од работењето до вклучително 31 декември 1951 година но на издвоени списоци претпријатието ќе ги искаже застарените побарувања што потекнуваат од работењето до 31 декември 1951 година, и тоа: а) во одделен список се внесуваат побарувањата од поранешните години чија застареност настапила до 31 декември 1951 година, и б) во одделен одвоен список се внесуваат побарувањата што потекнуваат од работењето до вклучително 31 декември 1951 година, но чија застареност настапила во текот на 1952 година. За такви побарувања мора да постои согласност од должникот во писмена форма и тоа за смот износ на такво побарување по настанувањето на застареноста и негова изјава дека нема да го исплати таквиот износ поради застареност. Ако не постојат такви докази побарувањето не може да се смета за застарено туку за ненаплативо.

За секој побарување треба да се утврдат одделно разлозите поради кои е застарено, како и дали постои одговорност на службениците од претпријатието што застарело побарувањето. Врз основа на утврдените факти работничкиот совет донесува одлука за отпис на застарените побарувања на терет на вонредните расходи и тоа одвоено, на одделно аналитичко konto, застарените побарувања чија застареност настапила до 31 декември 1951 година, а на одделно одвоено аналитичко konto застарените побарувања што потекнуваат од работењето до вклучително 31 декември 1952 година, во чија застареност настапила во 1952 година.

Одлуката за книжење на застарените побарувања од поранешните години треба да содржи:

(а) назив на претпријатието спрема кое се води застареното побарување со точна ознака на текуќата сметка на тоа претпријатие при Народната банка на ФНРЈ,

(б) износ на застареното побарување,

(в) доказ за постоење и ненаплативост на застареното побарување,

(г) мерки што се преземени против службениците од претпријатието ако постои нивна одговорност за такво побарување.

Одлуката е составен дел од пописниот материјал.

25) Сите други ненаплативи и застарени побарувања за кои не постојат непосредни докази за нивното постоење, без обзир дали потекнуваат од 1952 година или од поранешните години, се отпишуваат редовно на начинот изнесен во точ. 19.

26) Наплатените побарувања од поранешните години што биле отпишани до 31 декември 1951 година, треба да се уплатат во општиот фонд на обртните средства при Народната банка на ФНРЈ.

27) Суровините, материјалот, набавените полупроизводи, трговските стоки кај производните претпријатија што потекнуваат од набавките извршени пред 31 декември 1951 година, како и готовите производи и полупроизводи од сопственото производство и недовршеното производство кое нема да се продолжи, а потекнува од 1951 и поранешните години, доколку се работи за некурентни материјални вредности, односно ако нема да се продолжи производството, или доколку нивните цени се искажани во книговодствата пониско од новите цени утврдени во смисла на одредбата од точ. 9, ст. 8 и точ. 11 ст. 2 од ова напатствие претпријатијата се должни да ги искажат одвоено во одделни пописни листи, ако не настанале разликите пресметани веќе во смисла на точ. 9 ст. 9 и точ. 1 ст. 2 од ова напатствие, со доходот во 1952 година.

Во пописните листи на материјалните вредности од претходниот став, за секој вид мораат да бидат одделно наведени првобитната цена, цената добиена врз основа на пресметувањето спрема „Службен лист на ФНРЈ“, бр. 58/51 и 31/52 (цената во книговодството) и износот по таа цена, цената по одредбите на точ. 9 ст. 8 и точ. 11 ст. 2 од ова напатствие со износот по таа цена и

разликата помеѓу износот по цените од книговодството и износот по цените пропишани по точ. 9 ст. 8 и точ. 11 ст. 2 од ова напатствие. Во одделно образложение кое се приложува кон таква одделна пописна листа мора да се наведе разлогот поради кој се врши нова проценка, потеклото на материјалната вредност, односно разлогот поради кој се произведени такви стоки или разлогот поради кој нема да се продолжи производството.

Разликата што се добија при пресметувањето на материјалните вредности во смисла на претходниот став се книжи на терет на одделно аналитичко konto на синтетичкото konto на вонредните и неработните расходи. Одлука за книжењето донесува работничкиот совет на претпријатието.

28) Со посебни прописи ќе биде регулирано прашањето за начинот на ликвидацијата на вонредните расходи искажани во смисла на точ. 23, 24 и 27 од ова напатствие.

29) Одредбите на преодните напатствија под точ. 23—27 не важат во целост или во поодделни точки во оние народни републики во кои се решени овие прашања со завршните сметки за 1951 година или до објавувањето на овие напатствија. Одредбите од спомнатите точки не важат во целост или во поодделни точки исто така за оние поодделни претпријатија или гранки за кои биле решени овие прашања со завршните сметки за 1951 година или до објавувањето на ова напатствие. Министерствата за финансии на односните народни републики ќе издадат одма потребни напатствија во тој поглед.

Одредбите од точ. 27 не важат за претпријатијата на трговската мрежа што добиле во 1952 година регрес на некурентните стоки.

30) Врз основа на извршениот попис сите претпријатија се должни најдоцна до 25 јануари 1953 година да испратат до седиштето на Народната банка на ФНРЈ при кое имаат текуќа сметка еден примерок од извештајот за инвентарисањето според приложенот образец кој е составен дел од ова напатствие.

31) Спот елаборат на инвентарисањето, пописните листи, рекапитулации, одлуки, документации итн. се составен дел од завршната сметка.

IV. Ова напатствие влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“, и од тој ден престанува важноста на Напатствието за спроведувањето на инвентарисањето (пописот) кај државните стопански претпријатија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 70/49).

Бр. 21920

15 декември 1952 година

Белград

Министер на финансии на ФНРЈ,
Милентије Поповиќ, с. р.

Претпријатие _____

Бр. на тек. с-ка при Народната банка _____

ИЗВЕШТАЈ

за резултатот на инвентарисањето на 31 декември 1952 година спрема точ. 30 од Напатствието за спроведување инвентарисањето (пописот) кај стопанските претпријатија

Ред. број	Конта	Податок Назив	Износ	Забелешка
1	Кл. 3	Запаси на суровини и материјали		
2	Кл. 5	Производство во тек		
3	Кл. 6	Стоки гот. производи на запас		
4			Вкупно	
5	Кл. 6	Фактурисани и ненаплатени стоки и гот. производи		
6			Вкупно	

Ред. број	Конта	Податок Назив	Износ динари	Забелешка
7	110, 111 112, 113	— Добавувачи и аконтации од купувачи	=====	
8		Останува	=====	
9	900/1	Ненаплативи побарувања т. 23 а од Напатствието		
10	900/2	Ненаплативи побарувања т. 23 б од Напатствието		
11	900/3	Застарени побарувања т. 24 а од Напатствието		
12	900/4	Застарени побарувања т. 24 б од Напатствието		
13	900/5	Разлики во цената т. 27 од Напатствието		
		Вкупно од р. бр. 9 до 13	=====	
Датум _____				
Место _____				
Раководител _____				
на Стопанско-сметк. сектор _____				
(на сметководството, книговодството) _____				

Директор на претпријатието,

Забелешка: 1) Кога се искажува состојбата под р. бр. 1, 2, 3 и 5 треба да се изврши корекција со евентуалните отстапувања од планските цени односно со намалување или поголемивање цената на чинењето.
2) За да се добие износот под ред. бр. 8 треба од износот под ред. бр. 6 да се одбие износот под ред. бр. 7.

708.

Врз основа на чл. 17 и 42 од Законот за еднообразното сметководство, пропишувам

НАПАТСТВИЕ ЗА ИЗМЕНУВАЊА И ДОПОЛНУВАЊА НА НАПАТСТВИЕТО ЗА ВОДЕЊЕ КНИГОВОДСТВО КАЈ СЕЛАНСКИТЕ РАБОТНИ ЗАДРУГИ

1) Во постоечкиот сметковен (контен) план за селанските работни задруги се вршат следни измени:
а) во рамките на главната сметка 10 — Разни сметки, се укинува помошната сметка 3. Благајна на бонувите;

б) во рамките на Главната сметка 12 — Фондови, се менува називот на помошната сметка 2. Фонд на основните средства на фондот за механизација во 2. Фонд на општите општествени основни средства.

2) Во постоечкиот сметковен (контен) план за селанските работни задруги се воведуваат следни нови помошни сметки:

а) во рамките на главната сметка 5 — Материјал:
7. Индустриска стоки,
8. Откупни земјоделски производи, и
9. Неостварена разлика во цената на набавените стоки;

б) во рамките на главната сметка 10 — Разни сметки:

3. Финансиски резултат на производството,
4. Финансиски резултат на набавката и продажбата,
5. Друг финансиски резултат,
6. Сметка на израмнувањето, и
7. Сметка на доходот;
в) во рамките на главната сметка 12 — Фондови:
10. Известиционен фонд.

3) Главните задружни сојузи на народните републики можат спрема своите потреби да ги изменат броевите на сметките во пропишаниот сметковен (контен) план за селанските работни задруги, со тоа што да не можат да ги изменат називите и содржината на поодделните сметки.

4) Ова напатствие влегува во сила со денот на објавувањето во Службениот лист на ФНРЈ, а ќе

се применува од 1 јануари 1953 година, со тоа што овие изменувања и дополнувања да се спроведат во завршната сметка на селанските работни задруги за 1952 година.

Главните задружни сојузи на народните републики можат по потреба да одлучат изменетиот сметковен (контен) план за селанските работни задруги од 1 јануари 1953 година да го применуваат и земјоделските задруги.

Бр. 11190
10 декември 1952 година
Белград

Министер на финансите на ФНРЈ,
Милентије Поповиќ, с. р.

709.

Врз основа на чл. 20 од Уредбата за извозот и увозот на стоките и за девизното работење („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 35/52), Стопанскиот совет на Владата на ФНРЈ пропишува

НАПАТСТВИЕ ЗА ПРИМЕНА НА ТОЧ. I ПОД 1) ОД НАРЕДБАТА ЗА ЗАБРАНА НА ИЗВОЗОТ НА СЕЛСКО-СТОПАНСКИ И ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ

1) Точ. I под 1) од Наредбата за забрана на извозот на селско-стопански и индустриски производи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 45/52 и 56/52) не се однесува до извозот на следен крупен добиток (говеда и коњи), и тоа на:

а) сите говеда — машки и женски грла кои, без обзир на сојот, од кој и да било разлог не се за приплод (стари, јалови и сл.);

б) сите коњи — машки и женски грла кои се окатегорисани за колење спрема постоечките прописи.

2) Како доказ дека некое грло исполнува услови за извоз во смисла на претходната точка, ќе служи потврда (сертификат) издадена од ветеринар на народниот одбор на околицата. Ветеринарот ја издава оваа потврда врз основа на лична проверка (преглед), како и врз основа на податоците од сточниот пасош.

Во сточниот пасош за женски крупен добиток, покрај други пропишани податоци, ќе се внесува под „забелешка“ и податок за тоа дали односното грло е јалово или не.

3) Царинските органи ќе дозволат извоз само на оние грла крупен добиток за кои ќе им предадат извозниците потврди (сертификати) пропишани во точ. 2 од ова напатствие.

4) Ова напатствие ќе се применува од 10 декември 1952 година.

Бр. 9901
28 ноември 1952 година
Белград

По овластение
од Стопанскиот совет на Владата на ФНРЈ
Министерот на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот на селско-стопанство и шумарство,
инж. Мијалко Тодоровиќ, с. р.

710.

Врз основа на чл. 5 ст. 6 од Законот за социјалното осигурување на работниците и службениците и нивните фамилии и Заклучокот од Советот за запознавање и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ од 3 јули 1952 година за социјалното осигурување на лицата со слободни професии, Советот за народно здравје и социјална политика на Владата на ФНРЈ, во согласност со Министерот на финансите на ФНРЈ, донесува

РЕШЕНИЕ ЗА СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЛИЦАТА ЗАПОСЛЕНИ НА РАБОТИТЕ НА СНИМАЊЕ И РАБОТКА НА ФИЛМОВИ (ФИЛМСКА ДЕЛА)

1. Лицата ангажирани за работа на снимање и изработка филмски дела од страна на филмски прет-

пријатија, како и од други организации што снимаат филмови, имаат право на социјално осигурување по прописите што вакаат за социјалното осигурување на работниците и службениците, доколку со ова решение не е инаку пропишано.

Како лица ангажирани за работите на снимање и изработка на филмски дела во смисла на претходниот став се подразбираат лицата од чл. 2 ст. 1 од Уредбата за ангажирањето и плаќањето на лицата што учествуваат во снимање и изработка на филмови (Службен лист на ФНРЈ, бр. 30/52).

2. Лицата од точ. 1 на ова решение имаат право на социјално осигурување од денот кога ќе отпочнат да ја вршат работата во смисла на склучениот договор за ангажирање. Траењето на тоа осигурување зависи од видот на филмското дело и од работите за кои е склучен договор, и тоа:

а) ако се ангажирани за реализација на полнометражен уметнички филм:

— режисерот на филмот, директорот на филмската екипа, снимателот на филмот, самостојниот монтажер, првиот асистент на режијата и регистраторот на снимањето — осигурени се за време од 18 месеци, сметајќи од денот на почетокот на работата на изработка на книгата за снимање спрема склучениот договор;

— сите други ангажирани лица — осигурени се за време од 15 месеци, сметајќи од денот кога отпочнува снимањето спрема склучениот договор;

б) ако се ангажирани за реализација на полнометражен документарен филм:

— режисерот на филмот, директорот на филмската екипа и снимателот на филмот — осигурени се за време од 12 месеци, сметајќи од денот кога отпочнала работата на филмот спрема склучениот договор;

— сите други ангажирани лица — осигурени се за време од 10 месеци, сметајќи од денот кога отпочнала работата на филмот спрема склучениот договор;

в) ако се ангажирани за реализација на неполнометражен филм, без обзир на видот на филмот, — сите лица осигурени се за време од 9 месеци, сметајќи од денот кога отпочнала работата на филмот спрема склучениот договор.

Ако реализацијата на филмот не е завршена пред истекот на рокот определен во претходниот став, па учеството на поодделни ангажирани лица на реализацијата на истиот филм ќе се продолжи и преку тој рок, овие лица можат да добијат поодделни права од социјалното осигурување за сето време на нивното учество во реализацијата на филмот.

3. Лицата ангажирани за поодделни артистички роли при снимањето на филмови осигурени се само во случај на несреќа во работата, што ќе им се случи за време додека работат на филмот.

По исклучок, лицата на кои филмската глума им е главно занимање, можат да ги добијат сите права од социјалното осигурување, и тоа од денот кога отпочнала работата па до истекот на рокот од три месеци, сметајќи од завршетокот на снимањето на глумната ролја. Својството на професионален филмски глумец се докажува со потврда од органот на народниот одбор на околинјата (градот) надлежен за работите на наука и култура.

4. Ако лицето од точ. 1 на ова решение договори нов ангажман кај исто или друго претпријатие односно организација пред да истече времето определено со точ. 2 и 3 од ова решение, осигурено е по тој нов ангажман.

5. Во случај на раскинување на договор за ангажирање, ако договорот не е раскинат поради вина на ангажираното лице, траењето на социјалното осигурување се намалува за онолку време за колку е намалено учеството на ангажираното лице во реализацијата на филмот спрема договорот.

Ако е договорот за ангажирање раскинат со вина на ангажираното лице, правото на социјално осигурување престанува со денот на раскинувањето на договорот.

6. Лицата осигурени по ова решение можат да ги добијат сите права од социјалното осигурување за сето време за кое имаат право на осигурување по ова решение, доколку со ова решение не е инаку предвидено.

7. На лицата осигурени по ова решение, не им припада материјално обезбедување поради неспособноста за работа заради болест, односно поради трудноста и пораѓање, за време додека трае ангажирањето и додека им припаѓа хонорар спрема договорот за ангажирање. Материјалното обезбедување им припаѓа на овие лица во следни случаи:

а) по престанок на ангажирањето, а во границите на времето за кое се осигурени (точ. 2, 3 и 5 од ова решение);

б) по раскинувањето на договорот за ангажирање, а во границите за времето за кое се осигурени (точ. 5 од ова решение);

в) за време на продолжување на реализацијата на филмот преку договорениот срок (точ. 2 ст. 2 од ова решение).

Правото на материјално обезбедување по претходниот став припаѓа од првиот ден на вториот месец на неспособноста за работа.

8. Во работен стаж за определување правата од социјалното осигурување на лицата осигурени по ова решение, им се засметува, покрај времето што се признава по прописите за социјалното осигурување, и времето за кое се осигурени по одредбите на точ. 2—5 од ова решение.

Во работниот стаж на овие лица им се признава и времето проведено во ангажманот пред да влезе во сила ова решение, а по 1 мај 1951 година, со тоа времето помеѓу поодделни ангажмани во овој период да не се смета како прекин на работниот стаж во смисла на прописите за социјалното осигурување, така што вкупното време проведено во поодделни ангажмани во тој период да се смета како непрекинат работен стаж со кој се условува здобивањето и вистината на поодделни права од социјалното осигурување.

Сојузниот орган надлежен за работите на науката и културата ќе определи, по предлог од Сојузот на филмските работници на Југославија, за секое поодделно лице од точ. 1 на ова решение, кое време на неговата кинематографска работа и друга слична уметничка односно стручна работа проведено во работен однос, ќе се признае во работен стаж, доколку ова време не е признаено во работен стаж по одредбите од оваа точка.

9. За определување на пензија и инвалиднина, лицата осигурени по ова решение се разврстуваат, аналогно на одредбите од Уредбата за определување и прегодење на пензиите и на инвалиднините („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 39/52), во пензиските разреди, кои се определуваат спрема функцијата (работата) што ја врши осигуреното лице и спрема должината на признаениот кинематографски стаж во смисла на точ. 8 од ова решение, и тоа:

а) режисерите на уметничките филмови и сценотографите:

— со стаж помал од 10 години — во X пензиски разред со пензиски основ од динари — — —	9.700	месечно
— со стаж од 10 или повеќе а помалу од 15 години — во IX пензиски разред со пензиски основ од динари — — — —	10.600	„
— со стаж од 15 или повеќе а помалу од 20 години — во VIII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — —	11.500	„
— со стаж од 20 или повеќе а помалу од 25 години — во VII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — —	12.400	„
— со стаж од 25 или повеќе а помалу од 30 години — во VI		

пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	13.600	„
— со стаж од 30 или повеќе години — во V пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	14.800	„
б) режисерите на документарни филмови, директорите на филмски екипи, синамелите на сите видови филмови, синамелите на звук, асистентите сценографи, самостојните монтажери, музичките референти и професионалните филмски глумци:		
— со стаж помал од 10 години — во XII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	8.000	месечно
— со стаж од 10 или повеќе а помалу од 15 години — во XI пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	8.800	„
— со стаж од 15 или повеќе а помалу од 20 години — во X пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	9.700	„
— со стаж од 20 или повеќе а помалу од 25 години — во IX пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	10.600	„
— со стаж од 25 или повеќе а помалу од 30 години — во VIII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	11.500	„
— со стаж од 30 и повеќе години — во VII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	12.400	„
в) асистентите на режија, водачите на снимање, регистраторите на снимање, првите асистенти на синамелот, монтажерите, самостојните осветлувачи, самостојните маскери, самостојните реквизитери и самостојните гардеробери:		
— со стаж помал од 10 години — во XVI пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	6.000	месечно
— со стаж од 10 или повеќе а помалу од 15 години — во XV пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	6.400	„
— со стаж од 15 или повеќе а помалу од 20 години — во XIV пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	6.800	„
— со стаж од 20 или повеќе а помалу од 25 години — во XIII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	7.300	„
— со стаж од 25 или повеќе а помалу од 30 години — во XII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	8.000	„
— со стаж од 30 или повеќе години — во XI пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	8.800	„
д) сите други лица осигурени по ова решение се разврстуваат во следните пензиски разреди:		
— со стаж помал од 10 години — во XVII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	5.600	месечно
— со стаж од 10 или повеќе а помалу од 15 години — во XVI пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	6.000	„
— со стаж од 15 или повеќе а помалу од 20 години — во XV пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	6.400	„
— со стаж од 20 или повеќе а помалу од 25 години — во XIV пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	6.800	„
— со стаж од 25 или повеќе а помалу од 30 години — во XIII		

пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	7.300	„
— со стаж од 30 или повеќе години — во XII пензиски разред со пензиски основ од динари — — — — —	8.000	„

По исклучок, по предлог од Сојузот на филмските работници на Југославија и по согласност на сојузниот орган надлежен за работите на науката и културата, извршниот одбор на заводот за социјално осигурување на народната република може на особено заслужни и истажнати филмски работници наведени во точ. а) од ова точка, при определувањето на пензијата, да им определи пензија по еден од пензиските основи од V до I пензиски разред предвиден во чл. 2 на Уредбата за определување и преводене на пензиите и на инвалидните.

Во работниот стаж за разврстување во пензиските разреди се смета само времето признаено на кинематографската работа во смисла на точ. 8 од ова решение, како и времето што се признава по чл. 25 од Уредбата за определување и преводене на пензиите и на инвалидните. За определување процентот на пензијата се смета, покрај ова време и сето друго време кое по прописите за социјалното осигурување се признава во работен стаж.

10. Пензиските основи определени по претходната точка служат и за одмерување на сите други права што ги добиваат лицата осигурени по ова решение.

11. За покриве на расходите за социјално осигурување на лицата осигурени со ова решение претпријатијата за производство на филмови, односно другите организациони што снимаат филм, плаќаат придонес во висина од 45% од сумата на исплатените хонорари спрема договорот за ангажирање на тие лица.

12. Филмските претпријатија, односно другите организациони што снимаат филм должни се за лицата осигурени по ова решение да му поднесуваат на околинскиот (градскиот) завод за социјално осигурување надлежен спрема местото на живеење на осигуреникот, пропишани пријави со препис на договорот за ангажирање. Пријавите се поднесуваат во рок од 8 дена од денот кога ќе стапи осигуреното лице на работа спрема договорот за ангажирање.

Лицата осигурени по ова решение, ги остваруваат правата од социјалното осигурување за време додека се во ангажман на нег начин како и кај истиот орган при кого ги остваруваат правата работниците и службените запослени кај филмско претпријатие односно друга организација за снимање филм.

Остварувањето на поодделни права по престанокот на ангажманот до истекот на рокот на осигурување по одредбите на точ. 2, 3 и 5 од ова решение се врши кај околинскиот (градскиот) завод за социјално осигурување надлежен спрема местото на живеењето на осигуреникот.

13. Во поглед на условите и постапката за добивање, остварување, уживање и заштита на поодделни права како и во поглед на тоа во кои случаи и под кои услови настапува губиток, запирање и воспоставување на тие права, се применуваат прописите за социјалното осигурување што важат за работниците и службените, доколку со ова решение не е инаку определено.

14. Поблиски напатствија за применување на ова решение издава, по потреба, Претседателот на Советот за народно здравје и социјална политика на Владата на ФНРЈ.

15. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на Федеративна Народна Република Југославија“.

Бр. 14756

Белград, 4 декември 1952 година

Министер на Владата на ФНРЈ

Претседател на Советот за народно

здравје и социјална политика,

др Павле Грегориќ, с. р.

Согласен,

Министер на финансите на ФНРЈ,

Милентије Поповиќ, с. р.

711.

Врз основа на точ. 1 од Решението за определување државните органи надлежни за пропишување цени и тарифи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 39/52) донесувам

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕТО ЗА НАМАЛУВАЊЕ ЕДИНСТВЕНИТЕ ПРОДАВНИ ЦЕНИ НА МАЛО НА БРАШНОТО И ЛЕБОТ**

1. Точ. 2 од Решението за намалување единствените продавни цени на мало на брашното и лебот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 41/52) се менува и гласи:

„Пченичен гриз, пченично бело брашно (О-г и О-гг), како и преработки од ова брашно, трговските претпријатија на мало, претпријатијата за печење леб и пекарските дуќани ќе продаваат по слободно формирани цени, т. е. спрема условите на пазарот.

Ржево брашно типот 80% мелење трговските претпријатија на мало ќе продаваат по цените што важат за пченичното брашно типот 90% мелење.“

2) Ова решение влегува во сила одма.

Бр. 10188

3 декември 1952 година

Белград

По овластение
од Стопанскиот совет на Владата
на ФНРЈ
Министерот на Владата на ФНРЈ
Претседател на Советот за промет
со стоки,
Осман Карабеговиќ, с. р.

712.

Врз основа на чл. 5 од Законот за поштенско-телеграфско-телефонската тарифа донесувам

**РЕШЕНИЕ
ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ ОД ТЕЧАЈ ОТКУПНИТЕ СПРОВОДНИ ЛИСТОВИ ОД СТАРОТО ИЗДАНИЕ**

Откупните спроводни листови од старото издание со ознака на продавната вредност 1 динар, печатени на светло-зелено-сива хартија, како и на светло-жолтиково-костенова хартија, кои се состојат од два дела и тоа: „Спроводен лист“ и „Откупна упатница“ со „Грвановица“ на грбот, потоа, имаат купон за испишување на името на испраќачот на пакетот, (спроводниот лист од откупната упатница е поделен со една перфорирана линија), димензиите на овој откупен спроводен лист се 17,8 × 12 цм) — се повлекуваат од тецај со тоа што нивната употребна вредност да престане на 1 јануари 1953 година.

Бр. 1276

8 декември 1952 година

Белград

Директор
на Главната дирекција на поштите,
Никола Милановиќ, с. р.

Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ, по извршеното сравнување со изворниот текст, установи дека во текстот на Правилникот за куќниот ред во казнено-поправителните домови за малолетници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/52) се поткрала долу наведената грешка и дава следна

**ИСПРАВКА
НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА КУЌНИОТ РЕД ВО КАЗНЕНО-ПОПРАВИТЕЛНИТЕ ДОМОВИ ЗА МАЛОЛЕТНИЦИ**

Во чл. 47 на почеток на втората реченица зад зборовите „ќе се земе“ треба да се додаде зборот „во обзир“.

Од Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ, 12 декември 1952 година.

Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ, по извршеното сравнување со изворниот текст, установи дека во текстот на Правилникот за внатрешното устројство и куќниот ред во воспитно-поправителните домови за малолетници („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 57/52) се поткрала долу наведената грешка и дава следна

**ИСПРАВКА
НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ВНАТРЕШНОТО УСТРОЈСТВО И КУЌНИОТ РЕД ВО ВОСПИТНО-ПОПРАВИТЕЛНИТЕ ДОМОВИ ЗА МАЛОЛЕТНИЦИ**

Во членот 22 ст. 3 треба да се брише зрзникот „и“ пред зборовите „родителски грижи“.

Од Советот за законодавство и изградба на народната власт на Владата на ФНРЈ, 12 декември 1952 година.

УКАЗИ

Врз основа на чл. 74 точ. 14 од Уставот на ФНРЈ и чл. 6 точ. 7 од Законот за Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ОДРЕДУВАЊЕ ЗАСТАПНИК НА МИНИСТЕРОТ—ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОВЕТОТ ЗА НАРОДНО ЗДРАВЈЕ И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА НА ВЛАДАТА НА ФНРЈ

Министерот—Претседател на Советот за народно здравје и социјална политика на Владата на ФНРЈ, др Павле Грегориќ, додека борази во странство ќе го застапува Мијалко Годоровиќ, Министер—Претседател на Советот за селско-стопанство и шумарство на Владата на ФНРЈ.

Претседателот на Владата на ФНРЈ ќе го изврши овој указ.

У. бр. 2116

16 декември 1952 година

Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративна Народна Република Југославија
Секретар, Претседател,
Миле Перуничиќ, с. р. др Иван Рибар, с. р.

Врз основа на чл. 74 точ. 14 од Уставот на ФНРЈ и чл. 6 точ. 7 од Законот за Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ Президиумот на Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија издава

УКАЗ

ЗА ОДРЕДУВАЊЕ ЗАСТАПНИК НА МИНИСТЕРОТ—ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОВЕТОТ ЗА НАУКА И КУЛТУРА НА ВЛАДАТА НА ФНРЈ

Министерот—Претседателот на Советот за наука и култура Родољуб Чолаковиќ, додека борази во странство, ќе го застапува Милентије Поповиќ, Министер на финансите на ФНРЈ.

Претседателот на Владата на ФНРЈ ќе го изврши овој указ.

У. бр. 2117

16 декември 1952 година

Белград

Президиум на Народната скупштина
на Федеративна Народна Република Југославија
Секретар, Претседател,
Миле Перуничиќ, с. р. др Иван Рибар, с. р.

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА ПРЕЗИДИУМОТ НА НАРОДНАТА СКУПШТИНА НА ФНРЈ

„Службен весник на Президиумот на Народната скупштина на ФНРЈ“ во бројот 18 од 15 септември 1952 година објавува:

Спогодба за увоз на предмети од просветен, научен и културен карактер;

Укази за одликувања бр.: 112—113/51, 119—120/51, 124—127/51, 9—10/52, 12/52, 16/52 и 31/52;

Список на државите што пристапиле или ја ратификувале Конвенцијата на светската метеоролошка организација со прилозите;

Мексико ја ратификува Конвенцијата за спречување и казнување злочинот геноцид;

Мексико го прифати Протоколот од 4 мај 1949 година за дополнување на Спогодбата за сузбивање ширењето на порнографски публикации;

Југославија го предаде инструментот за ратификација на Конвенцијата за меѓусебната заштита против лента од 25 јули 1934 година;

Влегување во сила на Спогодбата (со Протоколот) за увоз на воспитни, научни и просветни материјали;

Владата на Холандија го откажа применувањето на Мадридскиот аранжман за меѓународното регистрирање на фабрички и трговски жигови во редакцијата ревидирана на 2 јуни 1934 година во однос на Холандските Англи;

Исправка на Указот за помилување осудени лица бр. 7722/51;

Исправка на Указот за одобрување актот на Владата на ФНРЈ за пристапување на Федеративна Народна Република Југославија кон Спогодбата за увоз на предмети од просветен, научен и културен карактер.

Во бројот 19 од 1 октомври 1952 година објавува:

Укази за одликувања бр. 136/52, 128—143/51, 145—147/51, 156/51, 158/51, 160/51, 166/51 и 1—2/52;

Јапонија ја ратифицира Меѓународната конвенција за упростување царинските формалности;

Ирска го прифати Протоколот со кој се ставаат под меѓународна контрола дрогите што не се опфатени со Конвенцијата од 13 јули 1931 година за ограничување производството и регулирање распределбата на опијните дроги, изменет со Протоколот потпишан во Лејк Саксес на 11 декември 1946 година;

Грција го прифати Протоколот со кој се ставаат под меѓународна контрола дрогите што не се опфатени со Конвенцијата од 13 јули 1931 година за ограничување производството и регулирање распределбата на опијните дроги, изменет со Протоколот потпишан во Лејк Саксес на 11 декември 1946 година.

Во бројот 20 од 15 октомври 1952 година објавува:

Укази за одликувања бр.: 138—139/52, 159/51, 6—7/52, 11/52, 17/52, 29/52, 32—35/52.

Во бројот 21 од 1 ноември 1952 година објавува:

Укази за одликувања бр.: 140/52, 19/52, 20—24/52 и 36/52;

Указ за престанок на важноста на указите бр.: 174/51, 175/51, 176/51, и 178/51;

Владата на Луксембург го прошири применувањето на Конвенцијата за привилегиите и имунитетите на специјализираните агенции на Светската метеоролошка организација;

Ратификација на Конвенцијата за создавање Меѓународна унија за објавување царински тарифи, на Правилникот за извршување и Записникот за потпишување, потпишани во Брисел на 5 јули 1890 и Протоколот со кој се менува Конвенцијата потпишана во Брисел на 5 јули 1890 за создавање Меѓународна унија за објавување царински тарифи, на Правилникот за извршување на Конвенцијата и создавање Меѓународно биро за објавување царински тарифи, како и на

Записникот за потпишување, потпишани во Брисел на 16 декември 1949 година;

Пристап на Турција, Куба и на Доминиканската Република кон Протоколот со кој се менува Конвенцијата за создавање Меѓународна унија за објавување царински тарифи, Правилникот за извршување на Конвенцијата за создавање Меѓународно биро за објавување царински тарифи, како и Записникот за потпишување, потпишани во Брисел на 5 јули 1890 година.

ОД СЛУЖБЕНИТЕ ЛИСТОВИ НА НАРОДНИТЕ РЕПУБЛИКИ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

„Службени лист Народне Републике Босне и Херцеговине“ во бројот 22 од 17 септември 1952 година нема службен дел.

Во бројот 23 од 1 октомври 1952 година објавува:

Уредба за изменувања и дополнувања на Уредбата за институтот за проучување на фолклорот;

Решение за Институтот за рударство;

Решение за Тутунскиот институт;

Решение за назначување Републички јавен правобранител;

Наредба за задолжително посетување на државните школи на децата од седмата до наполнетата петнаесетта година;

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

„Службени гласник Народне Републике Србије“ во бројот 32 од 14 октомври 1952 година објавува:

Указ за потврдување одлуките на народните одбори на градските општини за определување бројот на одборниците на народните одбори на градските општини;

Указ за исправка на поодделни елементи на погонските групи во рамките на пропорциите од општествениот план во Законот за општествениот план на Народна Република Србија за 1952 година;

Уредба за времено ограничување на колењето на говеда;

Уредба за изменувања и дополнувања на временниот тарифен систем и времените тарифни ставови за електрична енергија;

Уредба за укинување на опитната станица за испитивање на пренапрегнат бетон;

Решение за дополнување на Решението В. С. бр. 496/48 за определување месни народни одбори за заверка на потписи, ракописи и претписи;

Решение за определување поуските граници на подрачјето на Грделичката Клисура и Брањската Котлина.

Во бројот 33 од 25 октомври 1952 година објавуваат Задолжително толкување на членот 103 од Законот за избирање и оповикување одборници на народните одбори.

Во бројот 34 од 1 ноември 1952 година објавува:

Указ за потврда на одлуките на народните одбори на околните и народните одбори на градовите за определување бројот на одборниците што се избира во советот на производителите и бројот на одборниците што ги избираат поодделни групи односно подгрупи и за наголемување бројот на одборниците на советот на производителите на народните одбори на околните и народните одбори на градовите;

Уредба за мерките за спречување пожари во стопанските претпријатија и установи;

Уредба за претворање Високата сообраќајната школа во Белград во Сообраќајен отсек на Техничката велика школа во Белград;

Наредба за укинување наредбите на Владата на Народна Република Србија за воведување дозволи за боравок во градовите Белград и Нови Сад.

Во бројот 35 од 22 декември 1952 година објавува:

Наредба за одделените додатоци на работниците воспослени во здравствените установи што работат под тешки односно по здрвјето штетни и по животот опасни услови;

Исправка на Указот за потврда на одлуките на народните одбори на околните и на народните одбори на градовите за определување бројот на одборниците што се избира во советот на производителите и за бројот на одборниците што го избираат одделни групи односно подгрупи, и за наголемување бројот на одборниците на советот на производителите на народните одбори на околните и народните одбори на градовите.

Во бројот 36 од 28 ноември 1952 година објавува:

Напатствие за полагање стручни испити за квалификувани и висококвалификувани возачи на моторни возила.

УРАДНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ

„Урадни лист Народне Републике Словеније“ во бројот 29 од 11 октомври 1952 година објавува:

Указ за распишување избори за општински, околски и градски народни одбори и за народните одбори на градските општини со оделни права;

Решение за именување околски изборни комисији за околните: Крањ, Сежана и Птуј;

Решение за именување градска изборна комисија за главниот град Љубљана.

Во бројот 30 од 21 октомври 1952 година објавува:

Напатствие за определување стопански установи чијшто работници и службеници избираат одборници во советите на производителите;

Решение за претворање на школите на учениците во стопанството.

Во бројот 31 од 28 октомври 1952 година објавува:

Уредба за оснивање околски судови во Севница и во Шмарје при Јелшах и за нивната месна надлежност;

Уредба за изменувањата дополнувањата на Уредбата за дневниците и надниците на трошкови на судите-поротници на народните судови;

Уредба за стручниот надзор над апотеките и заводите како и на претпријатија што се занимаваат со производство и продажба на лекови и санитарски материјали;

Решение за оснивање Нижа школа на Министерството за внатрешни работи на НРС во Љубљана.

Во бројот 32 од 4 ноември 1952 година објавува:

Указ за потврда изборот на Претседателот на Словенската академија на науките и уметности;

Правилник за вршење стручен надзор над апотеките како и установите и претпријатијата што се занимаваат со производство и продажба на лекови и санитарски материјали;

Наредба за определување количини вино и ракија што смеат производителите да ги трошат без плаќање данок на промет во еден произведен период;

Решение за определување бројот на учениците што мораат да го имаат трговските претпријатија.

НАРОДНЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ

„Народне новине“ службени лист Народне Републике Хрватске во бројот 46 од 2 октомври 1952 година објавуваат:

Указ за изменување на процентот на учеството на народните одбори во приходите на републичкиот буџет.

Во бројот 47 од 9 октомври 1952 година немаат службен дел.

Во бројот 48 од 13 октомври 1952 година објавуваат:

Одлука за именување постојани изборни комисији за избор на одборници на народните одбори на општините, околните и градовите во Народна Република Хрватска.

Во бројот 49 од 16 октомври 1952 година објавуваат:

Указ за распишување општи избори за одборници на сите народни одбори во НР Хрватска;

Општо напатствие за определување стопанските установи со право на учество во изборите на одборници на советите на производителите на народните одбори на околните и советите на производителите на народните одбори на градовите;

Решение за изменување на Решението за прогласување подрачја заразени со комплирова златица;

Исправка на Указот за изменување на процентот на учеството на народните одбори во приходите на републичкиот буџет.

Во бројот 50 од 23 октомври 1952 година објавуваат:

Напатствие за организацијата и работењето на ветеринарната служба во експортните и индустриските кланци;

Напатствие за жигосување дрво и издавање извозници за извоз дрво од шумите.

Во бројот 51 од 30 октомври 1952 година објавуваат:

Уредба за согласување прописите на републички-те органи на државната управа од областа на стопанството со новиот стопански систем;

Уредба за ставање во сила уредбата за воведување дозволи за боравок на подрачјето на градовите Загреб, Ријека и Опаџија;

Наредба за количините на вино и ракија што можат производителите да ги трошат во своето домаќинство без да плаќаат данок на промет на производител.

Во бројот 52 од 6 ноември 1952 година немаат службен дел.

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на Народна Република Македонија“ во бројот 26 од 16 септември 1952 година објавува:

Указ за разрешување од должност на министер. Во бројот 27 од 29 септември 1952 година објавува:

Правилник за оснивање, состав и работа на лекарските комисији;

Решение да се отворат полни гимназии во Гевгелија, Гостивар и Кичево.

Во бројот 28 од 14 септември 1952 година објавува:

Указ за разрешување Претседателот на Окружниот суд во Гостивар;

Уредба за Средната балетска школа во Скопје;

Исправка на Законот за народните одбори за општините, Законот за народните одбори на градовите и градските општини и Законот за народните одбори на околни.

Во бројот 29 од 23 октомври 1952 година објавува:

Указ за распишување општи избори за избор одборници на народните одбори;

Указ за именување околски односно градски изборни комисији;

Наредба за количината вино и ракија што може да се потроши во домаќинството без плаќање данок на промет;

Исправка на Законот за избор и опозив одборници на народните одбори.

Во бројот 30 од 28 октомври 1952 година објавува:

Указ за утврдување бројот на одборниците на народните одбори на околните, бројот на одборниците на народниот одбор на град Скопје и бројот на одборниците на градските општини;

Указ за одредување стопански установи чии работници и службеници избираат одборници за соборот на производителите на народните одбори на околните и градовите;

Указ за исправка на поодделни елементи од погонските групации во Законот за општествениот план на Народната Република Македонија за 1952 година.

Во бројот 31 од 8 ноември 1952 година објавува:

Уредба за оснивање Завод за водостопанство;

Правилник за држење и попаша на сански кози;

Тарифа за превоз на патници и багаж во меѓу-мисниот автобуски сообраќај на територијата на Народна Република Македонија;

Решение за оснивање и работата на Друштвото на архитектите на Народна Република Македонија — Скопје;

Решение за оснивање и работата на Друштвото на средните медицински кадри на Народна Република Македонија — Скопје.

Во бројот 32 од 17 ноември 1952 година објавува:

Наредба за регулирање колењето на добиток;

Решение за определување сразмерот на бројот на учениците во стопанството спрема бројот на квалификуваните работници на подрачјето на Народна Република Македонија;

Решение за коефициентите на обрнувањето на обрните средства на стопанските организации на подрачјето на Народна Република Македонија.

**СЛУЖБЕНИ ЛИСТ
НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЦРНЕ ГОРЕ**

„Службени лист Народне Републике Црне Горе“ во бројот 20 од 25 октомври 1952 година објавува:

Указ за иземање од национализација;

Указ за расписување општи избори за одборници на народните одбори на општините, градските општини, околните и градот Титоград;

Решение за именување Градска изборна комисија за град Титоград и околски изборни комисији.

Во бројот 21 од 31 октомври 1952 година објавува:

Указ за именување директор на Заводот за статистика и евиденција;

Наредба за ограничување колењето на добиток на територијата на Народна Република Црна Гора;

Наредба за начинот на превозење патници со камиони што се наменети за превозење товар.

Во бројот 22 од 15 ноември 1952 година објавува:

Уредба за оснивање Завод за селско-стопански истражувања;

Уредба за оснивање Станица за заштита на билките;

Уреба за укинување Заводот за научно-истражувачка работа и унапредување на селско-стопанското производство во Титоград;

Решение за определување стопански установи чиишто работници и службеници учествуваат во избирањето на одборници за советот на производителите на народните одбори на околните и народниот одбор на град Титоград;

Решение за оснивање Управа за патишта на Народна Република Црна Гора;

Решение за оснивање Завод за сточарство;

Решение за сразмерот помеѓу квалификуваните работници и учениците во стопанството;

Решение за односот на практичната работа и теоретската настава за време на изучувањето на занимањето односно занаетот;

Решение за забрана да се производат и да се рапделуваат глетосани грнчарски предмети на подрачјето на НР Црна Гора.

**ОБНОВЕТЕ ЈА ПРЕТПЛАТАТА НА „СЛУЖБЕН ЛИСТ
НА ФНРЈ“ ЗА 1953 ГОДИНА**

Се молат претплатниците на „Службен лист на ФНРЈ“ да ја обноват претплатата за 1953 година (да се види објаснението на последната страна на „Службениот лист на ФНРЈ“ број 53 и 54 за 1952 година).

Годишната претплата изнесува 1.000 динари а за странство 1.500 динари.

Доколку претплатата не ќе се обнови до 25 декември 1952 година ќе се запре испраќањето на листот од 1 јануари 1953 година.

Надлештвата, установите, претпријатијата и поединци можат да се претплатат спрема своите потреби. Претплатата се полага на тек. сметка бр. 1032-900880 кај филијалата на Народната банка во Белград.

СОДРЖАЈ:

Страна

699. Указ за свакнување Народната скупштина на Федеративна Народна Република Југославија во VI редовно заседание — — — — —	929
700. Указ за потпис на населението на територијата на Федеративна Народна Република Југославија на 31 март 1953 година — — — — —	929
701. Уредба за изменувања и дополнувања на Основната уредба за звањата и платите на службениците на државните органи — — — — —	929
702. Наредба за мелење на пшеницата и ржта — — — — —	931
703. Наредба за составување, прегледување и одобрување на завршните сметки на задругите и бжолските сојузи на земјоделските задруги за 1952 година — — — — —	931
704. Наредба за наплата на данокот при исплата на сметките на приватните лица — — — — —	935
705. Напатствије за применување на Уредбата за додатоците на деца — — — — —	937
706. Напатствије за издавање уверенија за земјоделски тимот, за приходите и данокот на доход на корисниците на постојан додаток на деца — — — — —	945
707. Напатствије за спроведување инвентарисањето (пописот) кај стопанските претпријатија — — — — —	948
708. Напатствије за изменувања и дополнувања на Напатствието за водење књиговодство кај селанските работни задруги — — — — —	954
709. Напатствије за примена на точ. I под 1) од Наредбата за забрана на извозот на селско-стопански и индустриски производи — — — — —	954
710. Решение за социјалното осигурување на лицата запослени на работите на снимање и изработка на филмови (филмски дела) — — — — —	954
711. Решение за изменување на Решението за намалување единствените продавни цени на мало на брашно и лебот — — — — —	957
712. Решение за повлекување од текај опкупните спроводни листови од старото издание — — — — —	957
Исправка на Правилникот за куќниот ред во казнено-поправителните домови за малолетници — — — — —	957
Исправка на Правилникот за внатрешното устројство и куќниот ред во воспитно-поправителните домови за малолетници — — — — —	957